UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
APR 15 1920

Published and distributed under Permit (No. 739) autorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President, A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

Tel. So. Boston 2361

SANDARA

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Organas

"SANDARA"
Published Every Thursday
By the Lithuanian National League of America.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States $2.00
To Foreign Countries $2.75
"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

KAINA 5 CENTAI.

No. 15 South Boston, Mass., Balandžio (April) 8 d. 1920 m. **Metai VII.**

Lietuva Taikosi su Sovietais.

The Christian Science Monitor balandžio 6, 1920, patalpino specialį savo koresp. pranešimą iš Londono, kuriroje kalbama apie Europos šalių taikymasi su Rusijos Sovietų valdžia. Kas-link Lietuvos ten perduodama Maskvos bevielio telegrafo pranešimas sekančiai:

Lietuvos užsienio reikalų ministeris pasiuntė taikos išlygas Rusijos Sovietų valdžiai. Rusijos užsienio reikalų komisaras Čičerin sutiko su Lietuvos valdžios taikos išlygomis, sulyg kurių Lietuvai tenka Lietuvos teritorija su Vilniaus, Kauno, Suvalkų ir Gardino gubernijomis ir su miestu Vilniumi, kaipo Lietuvos sostine.

Lietuvos valdžios misija kas-link belaisvių mainymosi jau kelios savaitės darbuojasi Maskvoje.

LATVIJOS DELEGACIJA VYKSTA KONFERENCIJON.

Iš Maskvos pranešama, kad Latvijos taikos delegacija vyksta taikos konferencijon su Rusijos Sovietais balandžio 10 d.

LENKAI BIJOSI KARĖS, BET BIJOSI IR TAIKOS.

Nusibankrutiję Lenkijos imperialistai nebežino ką daryti: jeigu ilgiau razbaininkiškai užpuldinės kaimynus — gaus nuo kaimynų į kailį arba kils visuotina revoliucija Lenkijoj ir imperialistiška valdžia turės eit nuo viešo gyvenimo scenos, o jei susitaikys, tat nepajiegs atpakutavot už visas papildytas nedorybes savo įvairių tautų kaimynams. Rusijos Sovietai siųlė lenkams padaryti taikos derybas neitralėje šalyje, bet lenkai pasibijojo važiuot neitralėn šalin. Iš Varšavos pranešama, kad lenkai nori taikytis Borisove.

BOLŠEVIKŲ LAIMĖJIMAI.

The Christian Science Monitor korespondentas iš Londono perduoda sekančius Maskvos bevielinio telegrafo pranešimus apie bolševikų laimėjimus:

Murmanskas, šiauriniame fronte, paimtas su daugybe kaimų. Priešas pasitraukė Suomijos ir Norvegijos linkui.

Vakarų fronte užimta apielinkės ties upe Svod.

Pietvakarų fronte paėmė 40 varstų plotą ties Perekop.

Kaukazo fronte paėmė miestą Voinak, 50 viorstų nuo Pokrovsko.

Rytiniame fronte eina link Tchongontchak, apsaugojo chinų rubežių, o Novonikolajevske surado daug Kolčako paliktos amunicijos.

ESTONIJOS TARYBOS SU RUSIJA.

Estonijos valdžia pranešė Rusijos Sovietų valdžiai,kad ji norėtų priimt Rusijos ir Lenkijos taikos delegatus Estonijoje. Pranešama, kad Lenkija sutinkanti su Sovietų pasiulimu laikyt Rusijos - Lenkijos taikos konferenciją tulame Estonijos mieste.

RUSIJOS TARYBOS SU SUOMIAIS.

Tarpe Suomijos ir Rusijos valdžių tarybos tęsiasi. Rusai atsisakė evakuot Pechengą ir leist ją užimt Suomijos armijai pirma negu pasibaigs tarybos.

LENKŲ UŽPUOLIMAI.

Vasario 26 d. į Naslėnų dvarą atvyko lenkų legioninkai su vežimais grudų. Neradę toje vietoje, paėmė 6 valdžios arklius ir popiovė 2 ordinarninkų karvi. Kovo 1 d. vėl užpuolė dvarą.

Vasario 28 d. rajone Slobodkos kaimo pasirodė lenkų šarvuotas traukinys musų žvalgybą grįžo atgal. Nakti į Angenikų kaimą buvo atvykę apie 30 lenkų raitelių ,kurie buvo musų išvaryti.

DĖL MAŽOSIOS LIETUVOS.

Ministerių kabinetas savo posėdyje vasario 27 d. apsvarstęs Prusų Lietuvių Tautos Tarybos nutarimus, padarytus vasario m.27 d.Klaipėdoje ir oficialinai pranėštus Lietuvos vyriausybei,rado juos visiškai atsakant savo programai ir nutarė imtis atatinkamų priemonių tų nutarimų vykdymui. Prusų Lietuvių Taryba yra pareikšta, kad tiek valdžia, tiek visuomenė yra visiškai pasiryžusios atsižvelgti į ypatingas Prusų Lietuvos gyvenimo ir valdymo sąlygas ir sutartinai dirbti Lietuvos laisvės ir gerovės reikalu.

Paryžiaus (ne Prancijos) socialistai didžiuma balsų nutarė prisidėti prie trečiojo internacionalo.

(Kauno "Darbas").

Francuzai Eina Vokietijon.

Balandžia 6, Ameriką pasiekė telegramos iš Mayence, kad Francijos kariuomenė užėmė Vokietijos miestą Frankfort. Ten Vokietijos kariuomenės buvo visai mažai. Francuzai vaikščioja gatvėmis grieždami savo militarį maršą.

Tuom pačių laiku francuzai užėmė vokiečių miestą Darmstadt. Vokiečių sargyba ir valdininkai pabėgo vidurnaktyje.

Francuzai savo praklamacijose skelbia, kad jie taip greit išeis iš Vokietijos,kaip vokiečių armija išeis iš neutralių zonų.

VOKIETIJA BANDO TAIKYTIS SU FRANCIJA ATSKIRAI.

Vienas Bostono anglų laikraštis gavo pranešimą iš Paryžiaus, kad Vokietijos valdžios įteiktos Francijos valdžiai taikos išlygos nebuvo viešai paskelbtos nė Vokietijoje, nė Francijoje. Manoma, kad Vokietija bandą susitaikyt su Franciją atskirai nuo kitų talkininkų.

Užsieniuose.

UKRAINOJE.

Ukrainos (Petluros) armija vėl atgimusi ir siekiant 40 tukst. Be to, Petliura susitaręs su Rumunais. Tuo tarpu sovietų Ukrainos prezidento Rakovskis pasiulė Lenkams daryti taiką.

ČEKO - SLOVAKIJA PASISKELBĖ RESPUBLIKA.

Čeko - Slovakų Steigiamajam Seimui vyriausybė pasiulė konstitucijos projektą, kuriuo Čeko - Slovakų valstybė skelbiama respublika su prezidentu priešakyje.

LATVIJOJE.

Ekonominei padėčiai Latvijoje vis labiau sunkėjant ir latviams negalint ir nenorint kaip reikiant šelpti nesavus piliečius neturėlius, pasirodė gyvas reikalas gabenti namo visus beturčius lietuvius. Gabenimas turės buti atliktas Lietuvos geležinkeliais, nes iš latvių tam tikslui ko išgauti, ypačiai norint gabentis su manta nesitikima. Siuvamų mašinų latviai visai nenori išleisti. Apie gyvulius nėra ko nė kalbėti.

Letvijoje pinigų kursas š. m. vasario 23 d. laisvoje rinkoje yra buvęs toks:

100 ostrublių — 265 caro rubliai — 250 lat. rublių.

MAŽOJI LIETUVA VIENYJASI SU DIDEJA LIETUVA.

Mažosios Lietuvos Tautos Taryba vasario 21 d. savo posėdyje išnešė rezoliuciją, kuria išreiškia noro susijungti su Didžiąja Lietuva ir sudaryti vieną valstybės kuną. Prieš susijungiant su D. Lietuva, pirmon eilėn manoma sujungti visi susisiekimo keliai, o saugojama bendroji Lietuvos siena nuo Vokietijos pusės Nemuno linija.

Tautų Sąjunga nutarė Klaipėdos srities valdymo mandatą laikinai pavesti Prancijai.

(Kauno "Darbas").

Lietuvos Laisvės Paskolos Bėgis.

Lietuvos Misijos Informacijų Biuras praneša, kad iki kovo 26, L. L. P. Bonų apskričiai išpirko sekančiai:

Bostono apskritis viso jau įnešė $104,660.69. Tame skaičiuje didesnės kolonijos įnešė: Boston 20,053.00, Lawrence 7,491,00. Worcester 34,875.95.

Waterburio apskritis įnešė 81,079.00. Tame skaičiuje didesnės kolonijos: Waterbury 32,495.00, New Britai, 15,365.00, Hartford, 13,-850.

New York apskritis viso įnešė 73,585.50. Tame skaičiuje didesnės kolonijos: Brooklyn 20,738.50, Newark 18,100.00, Amsterdam 13,800.00, Harrison 5,905.00.

Philadelphia apskritis viso įnešė 32,864.00. Tame skaičiuje Baltimore sudėjo 27,-914.00.

Wilkes Barre apskritis viso sumokėjo 6,975.00. Tame skaičiuje Pittstonas sudėjo 5,285.00.

Shenandoah apskritis viso sudėjo 7,492.00.

Pittsburgh apskritis 4,-835.00.

Clevelando apskritis įmokėjo 25,012.26. Tame skaičiuje Clevelandas davė 12,-273.00, o Detroitas 8,739.26.

Chicagos apskritis davė viso 218,760.99. Tame skaitliuje pati Chicaga sudėjo 16-1, 813.95.

Visi vakarai davė 8,200.00, o pavieniai sumokėjo 11,46-1.24.

Tiek viso sumokėta į misiją iki 26 kovo. Gi užsirašė ir jau pradėjo mokėti už bonus sumoje 1,270,000.00.

Japonai Užemė Vladivostoką.

Iš Vladivostoko gauta telegrama, kad kovo 5, Japonijos kariuomenė užėmė Vladivostoką po 8 valandų atkaklios kovos.

Vieton rusų vėliavų dabar ant visų valdiškų namų plevėsuoja japonų vėliavos.

Visi rusai tapo nugikluoti. Kas priešinosi japonų okupacijai — tapo areštuoti ir deportuoti.

Paskutiniai Amerikos kareiviai su gen. Graves išvažiavo iš Vladivostoko bal. 1.

Japonai užpuolė Vladivostoką netikėtai. Gyventojai, kurie Kolčaką išvijus buvo suėję Vladivostokan, vėl pasitraukė į kalnus.

DAUG RUSŲ IŠVAŽIUOJA IŠ AMERIKOS.

Suv. Valstijų departamentas paskelbė, kad norintieji išvažiuot tėvynėn rusai tegul paduoda valdžiai raštišką užreiškimą apie tai, pažymint savo tautybę, tikrą vardą ir pavardę.

Apie dešimts tukstančių rusų jau seniai padavę Rusijos Sovietų atstovui Martensui savo aplikacijas del pasportų. "Dabar rusai gauna palengvintą išvažiavimą per ilgą mano darbą" — sako Martens. Daug rusų profesionalų pasirengę grįžt tėvynėn savu laivu jei gaus nusipirkt.

Lietuvos Steigiamojo Seimo Rinkimų Įstatymai.

I. Steigiamojo Seimo Svarbumas.

Lietuvos Steigiamasis Seimas — tai yra užbaiga viso prirengiamojo Laikinasios Lietuvos Vyriausybės darbo. Seimui susirinkus, turės prasidėti nuotalinas ir pastovus Lietuvos respublikos gyvenimas. Nuo to laiko visos kitos valstybės jau turėtų tą respubliką ne tik pripažinti de facto, t. y. faktiškai gyvuojančią, bet ir teisėtai gyvuojančią. Todelei Steigiamojo Seimo sušaukimas tur didelės reikšmės ne tik dėlei musų vidujinės tvarkos, nes jis turės nustatyti ir Lietuvos valdymo formą ir išrinkti nuolatiną Lietuvos Valdžią, bet ir santikiuose su užsieniu, nes nuo to laiko musų valstybė turės gauti jau teisėtą jos pripažinimą visų kitų valstybių.

Dėlei šių priežasčių kiekvienam Lietuvos piliečiui didžiai svarbu žinoti, iš kur, kad ir kaip tas Steigiamasis Seimas turės įvykti, vienu žodžiu svarbu apsipažinti su pačiais rinkimų įstatymais.

II. Iš Kur Šaukiamas Seimas.

Lietuvos valstybės seimas iki šiol dar nėra galutinai nustatytas, bet mes lietuviai privalome patys tinkamai nusimanyti, kur tas sienos baigiasi, kokios Lietuvos mes reikalaujame. Šių klausimų yra daug visokių ir reikia patiems lietuviams turėti daug išrodimų, dėlei ko mes vienų ar kitų rubežių reikalaujame. Negana yra kalbėti,jog reikalaujame laisvos ir neprigulmingos Lietuvos, bet reikia tvirtai nusimanyti, kur prasideda ir kur baigiasi Lietuva. Čion priseina atsižiurėti į visą Lietuvos praeitį į dabarties padėjimą ir į tai, kas Lietuvai ekonominiu žvilgsniu gal but svarbu ateityje. Steigiamojo Seimo įstatymai priede prie šeštojo straipsnio nurodo tas Lietuvos sienas, išskaitliuodama apygardas, iš kurių tur but renkami atstovai. Lietuvon ineina visos tos žemės plotas, kursai nuo Vytauto laikų visados prie Lietuvos prigulėjo, butent visa buvusi Žemaitijos kunigaikštija, visas Vilniaus ir Trakų vaivodysčių žemės ir pagaliaus vakarinė dalis Naugarduko vaivodystės. Visuose tuose ruožuose, išsimetę tirščiau ar skysčiau, gyveno Lietuviai, visos tos žemės priklauso iki paskutiniojo Lietuvos padalinimo Lietuvai. Nuo daugelių užimtų plotų, kur Lietuvos kardas buvo įsigalėjęs, Lietuvos laikinoji vyriausybė šiandien atsisako, palikdama šiems plotams dėtis prie kitų valstybių ar tautų. Tokiu budu Lietuvą sudaro šios apygardos:

Pirmon apygardon ineina šios apskritys (pavieniai) — Mariampolės, Seinų, Suvalkų ir Alytaus. Centras rinkimų Mariampolė.

Antron apygandon ineina Šakių, Vilkaviškio, Kauno miesto, Kauno apskrities ir Trakų - Kaišedorių. Centras Kaunas.

Trečion apygardon ineina apskritys: Raseinių, Tauragės, ir Kedainių. Centras Raseiniai.

Ketvirton apygardon ineina Telšių, Kretingos ir Mažeikių apskr. Centras Telšiai.

Penkton apygardon ineina Šiaulių, Biržų (Pasvalio) ir Panevėžio apskr. Centras Panevėžys.

Šešton apygardon ineina Rokiškio, Ežerėnų, Utenos ir Ukmergės apskr. Centras Utena.

Septinton apygardon ineina Vilniaus miesto ir apskrities ir Švenčionių apskr. Centras yra Vilnius.

Aštunton apygardon ineina Ašmenos, Lydos ir Volkoviškio apskr. Centras Lyda.

Devinton apygardon ineina Bielstogės, Bielsko ir Baltstogės apskr. Centras Baltstogė.

Dešimton apygardon ineina Sokolkos, Gardino miesto ir apskrities ir Augustavo apskr. Centras Gardinas.

Be šių apskričių įstatymuose (paragrafas 87) pažymėta, jog Prusų Lietuva rinks atstovus atskirai tais pačiais dėsniais, tik rinkimų diena gali buti jai skirta ir kita. Pagaliau įstatymuose nepažymėta Naugarduko apskr. — reikia spėti, jog jis priskaitomas yra prie Lydos apskrities. Tuo tarpu atstovai gali buti veik pilnai parinkti iš pirmųjų šešių apygardų, nes keturios paskutinės tebėra užimtos lenkų okupacijos valdžios.

Bus daugiau.

A.L.T.S. Reikalai.

A. L. T. SANDAROS CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

P. J. ŽIURIS, Pirmininkas,
320 Fifth Ave., R. 805,
New York, N. Y.

JONAS SEKYS, Vice-Pirmin.
101 Oak St., Lawrence, Mass.

M. J. DAMIJONAITIS, Sekret.,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

K. JURGELIUNAS, Iždininkas,
377 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

F. J. ŽURIS, Iždo-globėjas,
15 James St., Boston, Mass.

J. TUINILA, Iždo-glob.,
822 Washington St.,
Boston. Mass.

"SANDAROS" ADMINISTR. IR SEKRETORIAUS ATSKAITA.

Už Kovo mėnesį, 1920 m.

ĮPLAUKOS:

Už lietuviškas knygas	17.58
" Laikraščio prenumeratą	252.08
" Apgarsinimus	148.30
" Mažus spaudos darbus	207.91
Narių Mokesčių	366.20
Fondan skolų išmokėjimui	221.01
" Asigynimo	149.00
Sykiu	1362.08
Iš Vasario balansas	443.94
Viso	$1806.02

IŠLAIDOS:

Už lietuviškas knygas	25.20
Randa kovo mėnesio	62.50
Algos darbininkų	621.80
Spaudos darbų (Jobs)	71.74
Laikraščio popiera, lėšos	408.82
Spaustuvėn pripirkimai	13.76
A. B. Žemaitis atmokėta skola	50.00
Am. Surety Co. of N. Y.	7.50
Ofiso ir amulkios išlaidos	38.84
Viso	$1,200.16
Inplaukų	$1806.02
Išlaidų	$1300.16
Palieka balansas	$505.86

M. J. Damijonaitis,
Administr. ir Sekret.

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į ALT. SANDARĄ.

Laike pereitų dviejų savaičių įstojo sekanti tautiečiai:

Prie 10 kuopos, New Haven, Conn.:

Kazys Dauderis, Juozas Saikus.

Prie 11-tos kuopos, Waterbury, Conn.:

Antanas J. Drintas, Pranas Vokietaitis.

Prie 15-tos kuopos, Bridgeport, Conn.:

A. Skirka, K. Plučinskas, p-lė A. Valasevičiutė.

Prie 16-tos kuopos, Worcester, Mass.:

V. M. Čekanauskas.

Prie 19-tos kuopos, Newark, N. J.:

Vincas Tamelis.

Prie 29-tos kuopos, Detroit, Mich.:

Jonas Strumskis.

Prie 31-mos kuopos Rockford, Ill.:

J. Andriulienė.

Prie 32-ros kuopos, New Britain, Conn.:

Juozas Andričikas, Bened Griškevičius, Petras Kupstas, Antanas Kalinauskas, Jonas Žukauskas.

Prie 34-tos kuopos (naujos), Dayton, Ohio.:

Vlad. Adomaitis, Andrius Augustauskas, Povilas Dambrauskas, A. F. Giedraitis, Aleks. Gricius, Ignas Gužauskas, Antanas Jokubauskas, M. K. Mockevičius, Vincas Povilaitis, Leonas Radzevičius, Tamas Sakaitis, Juozas Šeškevičius, Jeron.Urbonas, Pranas Vaičkus.

Prie 60-tos kuopos, Ansonia, Conn.:

Ona Arbačauskienė, Pranas Žaltauskis.

Prie 68-tos kuopos, Providence, R. I.:

Antanas Andrulionis, Antanas Baravikas, Juozas Blažaitis, Liudv. Genatis, Bal. Frankonis, Adomas kalasiunas, Jonas Mickus.

Sandariečiai Dirba.

WATERBURY, CONN.
Nepaprastas Sandariečių Susirinkimas.

Kovo 21 d. įvyko ALT. Sandaros 11-tos kuopos susirinkimas, kuris ar tik nebus vienas iš gyviausių ir skaitlingiausis kp. gyvavimo istorijoje. Nes į šį susirinkimą narių prisirinko pilnutėlė svetainė ir pas visus buvo nepaprastas upas ir gyvumas, kad kuodaugiausiai veikti ALT. Sandaros reikaluose.

Iš valdybos bei šiaip komisijų raportų pasirodė, jog kuopa sparčiai bujoja narių skaitliumi, o ir visas veikimas eina stebėtinu smarkumu, nes greitu laiku sandariečiai rengiasi pastatyti didelį sceniška veikalą "Jono Širdis", 5-kių veiksmų dramą, taipgi visą eilę kitokių parengimų.

Apsvarsčius kuopos bėgančius reikalus likos neužmiršta ir organo parėmimas. Pakėlus tą klausimą ir pastebėjus, jog montelliečiai mumis pralenkė su aukomis organo skolų išmokėjimui, išgirdus šį pranešimą, susirinkę sandariečiai ir sandarietės pamąstė ir pasakė:

"Eikit šią montelliečiai, o taipgi ir kitų kolonijų sandariečiai ir parodykit ką jųs galite?"

Na ir prasidėjo "kontr-ataka". Štai jos pasekmės ir po kiek "šuvių" kuris šovė (po kiek doliarių aukavo).

Pirmon eilėn stojo sandarietės gerbiamos S. Sapranienė $1.00, ponia M. Šeštokienė su savo dviem veikliomis dukterisms, Anele ir Mariute po $1.00, p-lė D. Gvildžiutė $1.00, p-lė A. Vaičiuniutė $1.00.

Gerb. sandariečiai aukavo sekančiai:

P-nas A. Aidukonis	5.00
M. Staugus	5.00
V. Kiaušas	2.00
J. Ragickas	2.00
P. Tiškinas	2.00
S. Osteika	2.00
J. Bosas	2.00
A. J. Povilaika	2.00
J. Kvaraciejus	2.00
L. Pranckietis	1.00
A. Navickas	1.00
J. Tverijonas	1.00
L. Vitkauskas	1.00
J. Ivanauskas	1.00
ALTS. 11-ta kp.	10.00
N. N.	10.00
J. A.	10.00

Nuo pašalinių, kurie aukavo po mažiau ir nedaleido vardus pažymėti $7.00, tad viso varde 11-tos kp. $72.00. Iš pirmo ofensyvo buvo $62.00, tai dabar viso $134.00.

Taigi montelliečiai liekasi sumušti. Na, kur esate kitos kuopos. Argi jums ne sarmata but atsilikusioms nuo musų, parodykit ką jųs galite, pamėginkite atimti iš musų pirmenybę, nes mes lauksime jusų ir esame pasiryžę dar bent penkioms garbės vainikus nuimti (žinoma, jeigu jųs mums nenuimsite pirma). Well, pagyvęsim, pamatysim kas ką gali, nes mes šiuomi savo žygiu dar neužbaigiam.

Šiame susirinkime prie kuopos prisirašė vienas veiklus narys: p. A. Orantas, kuris iš pirmiau yra daug pasidarbavęs prie įvairių draugijų. Reikia tikėti, jog stojęs į sandariečių eiles taipgi veiks su pasišventimu.

K. J. Paulauskas, kp. rašt.

P. S. Tiedu, kurie aukavo po $10.00 ir tie, kurie suaukavo tuos $7.00, nekurie yra ne sandariečiai, bet visuomet remianti Sandaros reikalus. Jie aukaudami nedaleido savo vardus viešai paskelbti, ką šiuomi ir padarau.

— K. J. P.

DAYTON, OHIO.
Susipratę Tėvynainiai Sutvėrė Naują ALTS. Kuopą.

Kovo 28 d., 1920, čia susitvėrė nauja ALTS. kuopa, iš 14 narių, gerų tėvynainių, ir visi pasižadėjo dirbti, kiek spėkos leis del ALT. Sandaros ir Tėvynės - Lietuvos labo.

Štai kaip įvyko tas puikus darbas: P. Dambrauskui, T. Sakaičiui ir J. Urbonui sušaukus susirinkimą kovo 28 d., visų pirma tapo perskaityta ALTS. programas ir principai, kurie labai patiko susirinkusiems. Paklausė tvarkos vedėjas, ar yra reikalinga tverti kuopą, ar ne. Visi vienbalsai sušuko, kad **reikia tverti,** o dar vienas pastebėjo, kad **jau seniai reikėjo prigulėti prie tos prakilnios Partijos, kuri žengia tiesiu** keliu prie Lietuvos laisvės

Valdyba išrinkta sekančiai: Pirm. — T. Sakaitis, turtų ir užrašų rašt. — J. Urbonas, iždininkas — A. Gricius. Taipgi išrinkta komisija, del rengimo visokių pramogų: A. F. Giedraitis, V. Adomaitis ir V. Povilaitis.

Susirinkimai bus laikomi, kas mėnesį paskutinį nedėldienį svetainėje M. Harnung, 1201 Troy gat., 2 val. po pietų.

Kviečiami yra visi lietuviai, kurie brangina kulturiniai - politinį veikimą, ateiti prisirašyti.

Dar reikia ištarti gerb. tėvynainiui P. Dambrauskui padėkos žodį, nes jisai apsiėmė savo kaštais nupirkti visas reikalingas knygas, del ALTS. kuopos reikalų vedimo.

J. Urbonas, rašt.

CAMBRIDGE, MASS.
Sandariečių Domai.

ALT. Sandaros 9 kp. susirinkimas įvyks nedėlioje, balandžio 11 d., 1920, 2 val. po pietų Sandaros Svetainėje. Visi nariai pribukite, nes turime daug svarbių klausimų. Kurie esate skolingi, malonėkite užsimokėti. Atsiveskite naujų narių.

ALTS. 9 kp. Komitetas.

CLEVELAND, OHIO.
Pranešimas.

Gerbiamieji nariai ir narės ALTS. 18 kuopos. ALTS. 18 kuopos susirinkimas įvyks 11 d. balandžio, 2 valandą po pietų, Goodrich House kambariuose, East 31-st Street, tarpe Superior ir St. Clair gatvių. Visi nariai yra kviečiami atsilankyti, ir užsimokėti savo reikalingas mokestis. Taipgi ateidami atsiveskite naujų narių prisirašyti prie ALTS. 18 kp. Bus daug svarbių reikalų aptarimui dėlei tolimesnio veikimo.

Jeigu kurie turime kokius reikalus ALTS. reikaluose ypač, kurie norite užrašyti "Sandarą" savo draugams Lietuvoje kreipkitės prie kuopos raštininko sekančiu antrašu:

Rap. Kruopis,
8021 Simon Ave., N. E.
Cleveland, Ohio.

A.L.T.S. C. V. Krivulė No. 1.

So. Boston, Mass.,
Kovo 30 d., 1920. m.

Gerbiamieji:—

Šiuomi prisegu gerb. vice-pirmininko J. D. Sekevičiaus atsiliepimą, kad visi centro nariai išsireikštų, reikale buvusios New Yorke lietuvių konferencijos ir padarytų nutarimą šaukime seimo "vidurinės sriovės" lietuvių gegužio mėnesyje.

Mano nuomone, męs turime aiškiai pasvarstyti klausimą, šitame reikale. Ar ALTS. pridera dalyvauti **tokiame seime, kurį iš musų partijos narių kesinasi šaukti, bet bijosi Sandarai kredito atiduoti,** nori dangstytis tai Tautine Taryba arba Neprigul. Fondu.

Jeigu yra užslėpti tikslai šaukimo minėto seimo ir bijosi savo sriovės - partijos ALTS., tai kaip į tokius veikėjus atsinešti?

Lauksiu skubaus krivulės pargryžimo, ir tuomet sušaukę specialį susirinkimą visi ALTS. C. V. nariai savo nuomonę pridėsime.

Su pagarba,

M. J. Damijonaitis,
ALT. Sandaros Sekretorius.

Lawrence, Mass.,
Kovo 29, 1920.

Sandaros Partijos Centrui.

Gerbiamieji nariai:—

Buvęs 14 d. kovo New Yorke 'vidurinės sriovės" gaivalų susirinkimas, kuriame dalyvavo ir Sandaros Partijos centro du-trys nariai įnešė musų Partijon šį-tą, kas reikia mums aiškiaus išsikalbėti, išsiaiškinti ir kelius nustatyti, kad žinotume kur eiti ir ką veikti, o butent:

1) Tasai susivažiavimas nutarė ar kaip ten padarė, aš pats nesuprantu, nors aš patsai ten dalyvavau, steigti Amerikos lietuvių tarpe Tautinės Tarybos šakas, skyrius. Kad tas daug rišasi su Sandaros darbais ir Sandaros darbuotės taktika, tai Sandaros centras turi pasidaryti sau aiškų taką, kuriuomi jis galėtų eiti ir kokių nors taktikos žvilgsniu minčių bei klaidų nepadaryti — turi tarti tame dalyke aiškų žodį ir pasidalinti visi nuomonėmis.

2) Tasai pats susirinkimas nutarė šaukti tos pat "vidurinės sriovės" seimą gegužio viduryje. Ir rengimui - šaukimui įtraukta Sandara, bei jos pirmininkas. Čia tai svarbiausia. Čia tai visas Sandaros Centras turi išsikalbėti kaip geriausia išeitų.

3) Aš patsai tame New Yorko susirinkime, kaip tik jis atsidarė paprašiau išaiškinti kas yra "vidurinė sriovė", t. y. kokie žmonės, kurios partijos ją reprezentuoja. Ir paskui visi sako, sako ir niekas iš to neišėjo. Neva išaiškino, kad tai sandariečiai bei Sandaros idealų išreiškėjai, bet praktikoje, darbuose, mes visai ką kitą matome, kad ton "vidurinėn sriovėn" priguli tokių žmonių, kurie Sandaros vardo bijo, jos kratosi, kas buvo patėmyta ir tame susirinkime.

Taigi aš meldžiu Sandaros Centro, per sekretorių, padaryti šius klausimuose tinkamą krivulę ir tarimus ir juos perleisti per Centro narius. Visi turi išsikalbėti kuoplačiausia. Ir tas reikia padaryti kuogreičiausia.

Reikalauja

Jonas D. Sekys,
Sandaros Centro vice-pirm.
101 Oak St.,
Lawrence, Mass.

P. S. Šie reikalai reikėjo tuo po to susirinkimo sutvarkyti ir paskelbti, bet kad iki šiam laikui nieko negirdžiu iš Centro raštinės, taigi įnešu, kad tas butų padaryta ir susitvarkyta.

J. D. Sekys.

New York City,
Kovo 31, 1920.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Centro Valdybai.

Gerbiamieji:—

Ypatiškai jaučiuosi, kad aš jau esu pilnai atsakęs į paduotus p. Sekevičiaus. ALTS. vice-pirmininko klausimus, nes jau bus tulas laikas kaip rašiau tame vidurinės sriovės seime nedalyvavusiam "Sand." redaktoriui p. Kastantui Norkui ir jo prašiau kad mano laiško turinį pareikštų ALT. Sandaros raštininkui. Kaip pirmiaus taip ir dabar aš manau, kad ALT. Sandara, kaipo organizuotas kunas ir atstovaujantis vidurinę sriovę negali prisidėti prie tų, kurie "nori remti Sandarą ir elgtis pagal jos principus", bet kurie nenori prie jos prigulėti ir dažnai ją atakuoja.

Kada ALTS. matys reikalą tokiam seimui, ji sušauks jį ir pakvies visus sandariečius, kurie atstovauja vidurinę sriovę pilnoje to žodžio prasmėje.

ALT. Taryba ir LNF. **yra dalimis ALTS. ir, kaipo tokios, jos negali šaukti seimą tol, pakol ALTS. Centras jų nepakviečia ir nepaima iniciatyvą savo rankosna.** Iš laikytos "Vidurinės Sriovės Konferencijos" paaiškėjo, kad **ten buvo stengiamasi sutverti naują partiją.** Ypatiškai aš sutikau šaukti vidurinės sriovės seimą **jei matysiu patogias sąlygas,** t. y. jei ALTS. Centras matys reikalą ir jei ALTS. bus vadovu visų dalykų. Žadžiu sakant jei Sandara matys reikalą šaukti Sandaros seimą.

Antrame punkte p. Sekevičius sako, buk Sandaros pirmininkas yra įtrauktas šaukime to seimo. Gal viršui mano nurodytos sąlygos, kurios buvo **jau seniai pasiųstos** ALT. Tarybos pirmininkui, dalykus išaiškins. Aš seimo šaukime nedėjau ir nedėsiu savo vardo tol, pakol tas seimas nebus šaukiamas ALT. Sandaros.

Aš manau, kad neperžengiau ALTS. įstatymų arba kad aš jai pakenkiau dalyvaudamas veikėjų susirinkime, nes tame mačiau naudą ir maniau, kad po aiškaus išsikalbėjimo su nekuriais ALTS. priešais bus galima juos pertikrinti, kad vien tik organizuotas ir rimtas darbas yra naudingas. Laike pasikalbėjimo kilo visoki ginčai, ir iš jų paaiškėjo, kad nekurie ex-sandariečiai ir pseudo - tautininkai "nori viską veikti pagal Sandaros programą," bet ją nerori remti ir baidosi jos vardo.

Remdamasis šiais išvedimais, aš visiškai atsisakiau dėti mano vardą ant seimo šaukimo rezoliucijos. Tą patį ir p. A. B. Strimaitis, LNF. pirmininkas padarė.

Tikėdamas, kad mano laiškas padės dalykus nušviesti, pasilieku,

Su tikra pagarba,

P. J. Žuris,
ALT. Sandaros pirm.

So. Boston, Mass.,
Balandžio 1 d., 1920.

Mes ALTS., C. V. nariai, susirinkę Sandaros raštinės bute sekretoriui perskaičius ALTS. pirmininko ir vice-pirmininko raštiškas nuomones, kuriose jiedu abu išdėsto savo nuomonę prieš seimo šaukimą arba prisidėjimą Sandarai kaipo vidurinės sriovės partijai.

Apsvarsčius visapusiškai šį reikalą, mes žemiaus pasirašiusieji, išnešame sekančią rezoliuciją:

Kadangi iškeltas obalsis šaukti "vidurinės sriovės" žmonių seimą gegužio mėn.per nekuriuos kelis narius, bet ALTS. Centro Valdyba, nemato reikalo dabar tokį seimą šaukti. Kadangi ALT. Sandara ištiesų yra vidurinės sriovės žmonių partija ir jos programa ir principus plati liaudis remia ir prie jos buriais įsirašo ir drauge dirba del pilnos Lietuvos nepriklausomybės;

Kadangi Lietuvos Neprigulmybės Fondas buvo ir yra pilnoje kontrolėje ir atsakomybėje ALTS. ir per jį Amerikos lietuviai savo aukomis daugiausia prisidėjo Lietuvos gelbėjimui ir šitas fondas išdavęs pilniausias atskaitas;

Kadangi šaukimas dabar seimo, daug išlaidų padarytų tiems patiems žmonėms, o iš kitų kuopų bei kolonijų nėra **visuomenės** noro nė reikalavimo tokį seimą šaukti;

Todėl mes, C. V. nariai, nematom reikalingu dabar šaukimą tokio seimo. Lietuvos Misija visą išlaukinį darbą čia S. V. atlieka. Ir užtai ALTS. Sentro Valdybos nariai neprijaučia tokio seimo šaukimui ir atsisakome jame dalyvauti.

ALT. Sandaros Valdybos nariai:

M. J. Damijonaitis, Sekr.
K. Jurgeliunas, Iždin.
F. J. Žuris, Iždo glob.
J. P. Tuinila. " "

Lietuvos Atstovybės Amerikoje Pranešimas.

Laikinosios Vyriausybės Žiniose N-18 nuo Guodžio 23 dienos liko paskelbti pasų įstatai. Visi Lietuvos piliečiai privalo turėti pasus ir išsiimti juos Lietuvoje iki Kovo 31 dienos š. m. Kadangi grįžtantieji Lietuvon Lietuovs piliečiai turės irgi išsiimti pasą ,tai skaitome reikalingu šiuos pasų įstatus paskelbti.

Pasų Įstatai.

Trečiuoju skaitymu Valstybės Tarybos priimti 1919 m. gruodžio mėn. 5 d.

1. Pasas yra asmens paliudymas. Pase įrašoma: 1) paso savininko (ės) vardas ir pavardė, 2) gimimo diena, 3) gimimo vieta, 4, nuolatinė gyvenamoji vieta, 5) užsiėmimas, 6) tikyba, 7) tautybė, 8) šeimynos sudėtis, 9) dokumentai, kuriais remiantis pasas išduotas.

2. Kiekvienas Lietuvos pilietis ar pilietė per 17 metų amžiaus privalo turėti pasą.

3 .Mažamečiai ligi 17 metų amžiaus įrašomi į tėvo arba į motinos pasą. Tėvams ar globėjams tinkant, mažamečiai nuo 12 ligi 17 metų amžiaus turi teisės gauti ir atskirą sau pasą.

4. Kiekvienas piletis ar pilietė gali turėti tik vieną pasą.

5. Pasas negali buti išduotas ne Lietuvos piliečiui.

6. Miestuose ir iškeliaujant iš valsčiaus arba iš miestelio, kuriame asmuo gyveno, reikia visada turėti su savim pasas ir, valdžios atstovams, milicijos pareigas einantiems, reikalaujant, jis parodyti. Sulaikytieji be paso baudžiami pinigine bauda ligi 50 auks.

7. Sulaikytasai be paso ir negalįs kitų budu paliudyti savo asmens ir laikomas namuose suimtiemsiems, ligi bus išaiškinta, kas jis yra. Siumtasis baudžiamas pinigine bauda ligi 50 auks, ir laikomas jo paties lėšomis, Vidaus Reikalų Ministerijos nustatyta taksa.

8. Valdžios įstaigų tarnautojai ir valdininkai, kariškiai ir moksleiviai, stodami tarnybon ar mokyklon, atiduoda savo pasus tai įstaigai, kurion įstojo, o jo vieton gauna laikiną liudymą iš tos įstaigos ar mokyklos, kur tarnauja ir mokosi.

9. Pasus išduoda valsčiuose valsčiaus valdyba (viršaitis), miestuose milicijos valdyba Vidaus Reikalų Ministerijos instrukcijoms. Pasų gali gauti asmuo tame valsčiuje ar mieste, kur jo nuolatinė gyvenimo vieta.

Pastaba. Nuolatinė gyvenamoji vieta šiais įstatais laikoma, kur kas del savo tarnybos, užsiėmimo, amato, arba nekilnojamo turto gyvena arba turi naminį ukį.

10. Už kiekvieną pasą imama 3 auksinai (markės).

Pastaba. Negalintieji užsimokėti atleidžiami nuo mokesnio. Tam tikslui Vidaus Reikalų Ministerija duoda reikalingų instrukcijų.

11. Pasui gauti reikia pristatyti savo fotografija, kuri prisegama prie paso.

Pastaba. Vietose, kur fotografijos sunku pasidirbdinti, pasas gali buti laikinai duodamas be fotografijos, betgi nurodant pase asmens žymes.

12. Gaunantis pasą privalo duoti parašą, kad kito paso ar liudymo jis nėra gavęs ir neturi.

13. Pametusis pasą privalo per 7 dienas pranešti apie tai pasą išdavusiajai įstaigai, arba milicijos, ar valsčiaus valdybai, kur pasas buvo paskutinį kartą vizuotas, ir įmokėti už skelbimą apie paso pametimą 10 auksinų. Apie paso pametimą tuojau skelbiama.

14. Pametusiajam pasą tuoj išduodamas laikinas liudymas ne ilgiau kaip vienam mėnesiui, laikantis 9 § reikalavimų. Mėnesio laikui praėjus, duodamas nuolatinis pasas, laikantis 9, 10, 11 ir 12 §.

15. Miesto gyventojai perėję gyventi iš vienos vietos į kitą, kad ir tame pačiame mieste ir toje pat nuovadoje, kiekvieną kartą privalo savo pasus naujai įrašydinti milicijos nuovadoje.

Valsčių gyventojai privalo įrašydinti savo pasus valsčiaus valdyboje, tik perėję gyventi iš vieno valsčiaus į kitą.

Bus daugiau.

Lietuviu Seimas Vilniuje

Rašo **Juozas Kačergius.**

(Tąsą).

Lietuvos Artojai Nemyli Dvasiško Profesoriaus Pamokslų.

Po Sirutavičiui išėjo kalbėti **Venclavskis (Venclovas)** iš Rygos tyrinėtojas, laike kurio kalbos įvyko mažas incidentas. Venclavskis savo rimtoje ir gerai apgalvotoje kalboje gražiai piešė kovą darbo su kapitalu ir faktais remdamasis tinkamai apipasakojo sunkų padėjimą darbininkų klesos ir vargingą gyvenimą Lietuvos artojo. Kada del parėmimo savo išvadžiojimų Venclavskis citavo žodžius anglų mokslininko Boklio (Beockle):

"Ta šalis biedniausia ir vargingiausia gyvena, kuri daugiausia eikvoja savo triuso vaisių del užlaikymo dvasiškijos ir kariuomenės."

Čion prezidiumo narys, kunigas Bučys nebeiškentė ir pašokęs nuo suolo, nerviškai skerėčiodamas rankomis, ėmė šaukti:

"Kalbėtojas nežino angliškos kalbos ir jis neteisybę sako".

Vienok kunigą Bučį prezidijumo nariai spėjo nuraminti, melsdami, idant kunigas turėtų kantrybę ir duotų Venclavskiui pabaigti kalbėti, o potam jau kunigas profesorius galės atsakyti.

Pabaigus Venslavskui kalbėti, prezidijumas suteikė žodį kunigui Bučiui, kuris pirmų-pirmiausia pasirodė esąs labai prastas kalbėtojas, o antra, jisai nesistengė kritikuoti Venclavskį, ir nurodyti paklaidas išreikštoje kalboje, bet tiesiog ėmė graudenti delegatus—arba, kitaip kalbant, kunigas pradėjo sakyti pamokslą. Žinoma, pamokslas buvo visai ne vietoje ir kunigo Bučio įsišokimas buvo visai ne vietoje. Aiškiai pasirodė, kad delegatai visame-kame pritarė Venclavskio išvadžiojimams. O kas link cituotų Boklio žodžių, tai nėra jokios abejonės, kad citata paimta teisingai.

Dėlei kunigiškos kunigo Bučio kalbos, arba, tikriaus sakant, pamokslo, kilo salėje nepasiganėdinimas ir triukšmas. Delegatai reikalavo sustabdyti kalbėtoją. Laike triukšmo salėje buvo girdėti balsai:

"Nereikia mums pamokslų! Gana!"

Bet, matomai, kunigas Bučys didelis užsispyrėlis. Jis nebenorėjo klausyti žmonių. Truputį susiraminus ir aptilus delegatams, vėl kunigas ėmėsi kalbėti, ir vos tiktai jis spėjo ištarti žodžius: "musų motina bažnyčia"... — salėje išnaujo kilo dar didesnis triukšmas ir visoje salėje delegatai tiktai šaukė:

"Nereikia! Gana, jau gana! Sėsk! Žinome!"

Užė perdėm visa salė. Ir tiktai nuo suolo pakilus prezidijumo nariui, Kairiui, ir prabilus į delegatus apie laisvę žodžio, delegatai nusiramino. Nors salėje triukšmas nutilo, bet kunigas Bučys jau tęsti savo kalbą nebeišdrįso.

Tai buvo savotiškos rušies lietuvių praščiokų pasistatymas "Lietuvių Seime Vilniuje" prieš kunigus ir jų diktaturą.

Tokiu griežtu delegatų pasipriešinimu, kunigas Bučys dručiai įsižeidė. Kadangi potam jis staiga nutvėręs savo skrybelę, puolėsi prie durų ir norėjo apleisti prezidijumo suolą. Bet daktaras Basanavičius su pagelba kunigo Laukaičio spėjo tarpduryje suturėti profesorių ir vėl pasodino. Kunigo Bučio kalbai labiausiai priešinosi sermėgiai, Lietuvos praščiokai - artojai.

Šitas incidentas aiškiai parodo puolimą kunigijos autoriteto tarpe lietuvių liaudies. Didžiumoje praščiokai - delegatai seime be jokio žingeidumo ir labai šaltai klausėsi kunigijos kalbų. Lietuvos artojams norėjosi girdėti balsas žmonių, kalbančių apie jų reikalus ir vyrų pasišventusių užstoti už juos. O į kunigus visi darbininkai žiurėjo kaipo į išnaudotojus. Be abejonės, praščiokams - artojams jau pabodo klausyti pasakojimus apie nežinomus pasaulius ir užgrabinius gyvenimus. **Jie norėjo girdėti teisybės žodžius apie gyvenimą.**

Užsiduokime sau klausimą: argi tokiuose Seimuose vieta kalbėti skelbimas apie dangų ir pragarą ir kitas kunigų biznio institucijas. Lietuvos žmonės suvažiavo kalbėt apie buvio pagerinimą ir laisvę, o kunigai kišasi su savo dalykais, kurie giliuoja tik tam tikroj vietoj.

Paskutinis panedėlyje kalbėjo **Stepas Kairys,** kuris rimtoje, suprantamoje ir gerai prirengtoje kalboje išaiškino delegatams, kaip turi buti išrištas žemės klausimas visos Lietuvos. Kairys gana iškalbus vyras ir vienas iš gabiausių tuolaiku žinomų kalbėtojų. Taigi nenuostabu, kad jis užganėdino klausytojus, kaip savo iškalbumu, taip ir išvadžiojimais apie žemės klausimą. Kairio išvadžiojimai apie žemės padalinimą labai patiko delegatams, kurie pabaigus Kairiui kalbėti, jo kalbą palydėjo gausiausiais aplodismentais.

Ant užbaigos panedėlio sesijų Kairys patiekė nubalsavimui apkalbėtus ir išrištus klausimus, kuriuos Seimo delegatai užgyrė ir kurie potam patapo nutarimais.

Kitas Incidentas.

Po užbaigimui panedėlio sesijų, taipgi įvyko tulas nesusipratimas tarp Bulotų ir delegatų. Jau rengianties iš salės delegatams skirstyties ir pasidalinus į burius staiga ir netikėtai pasirodė ant estrados Bulota, veterinorius, drauge su savo brolvaikiu Andzium Bulota, juristu, kuriuodu atvyko iš Revelio. Pirmas pradėjo kalbėti veterinoras, nevykusiai stapdydamas delegatus, pasirengusius eiti namo ir tuojaus užsipuolė ant Seimo rengėjų, balsiai šaukdamas:

"Čion nėra tikras Seimas, nes nevisi tapo pakviesti seiman"...

Bet jis tuojaus tapo sustabdytas ir nušvilptas nuo estrados ir toliaus jam neleido delegatai kalbėti. Veterinorius Bulota tuomi įsižeidė ir tuojaus išsinešdino nuo estrados ir iš Vilniaus atgal į Reveli.

Po veterinorių kalbėjo Andrius Bulota, juristas, kuris suprantamoje kalboje apipasakojo apie parlamentarizmą ir parlamentarinę tvarką laike viešų susirinkimų arba laike Seimų. Andrius Bulota pasiliko Seime ir toliaus, bet viešai dėlei jam žinomų priežaščių nesirodė. Vienok prie sergėjimo seiminės tvarkos ir tvarkymo Seimo nutarymų gelbėjo darbuoties.

Pabaigus Bulotai kalbėti panedėlio vakare, užsidarė seiminės salės durys iki utarninko ryto.

(Bus daugiau).

Į Karužė!

(Skiriu savanoriams).

Mes, berneliai Lietuvos,
daugel atnešam naudos
savo gimtai šaliai:
štai du priešu jau išvijom,
trečias grąso, bet nebijom, —
kausime ik valiai....
Tarsi girioj vilkas kaukia,
musų žemių priešai laukia: —
nori mus praryti!
Bet, kaip vėjas per giružę,
broliai traukia į karužę
tėviškėlę ginti!

("Kar. Žodis"). **Mt. Šėlma.**

Misijos Pranešimas.

DĖLEI LIETUVOS VALSTYBĖS TARYBOS SUDĖTIES.

1. Rinktieji Lietuvos Tarybos Nariai.

1917 m. Rugsėjo 18-22 dieną, Viniuje buvo sušauktas, Vokiečių okupacijos valdžiai leidus, lietuvių konferencija iš buvusių rusų gubernijų Vilniaus, Kauno ir Suvalkų. Konferencijoje dalyvavo 222 atstovai, išimtinai lietuviai. Nė žydai nė baltrusiai, nė lenkai iš Lietuvos ton konferencijon kviečiami nebuvo, todel visos šios tautų mažumos ilgai nenorėjo pripažinti Lietuvos Tarybos, kaipo valstybinės atstovybės.

Konferencijos rezoliucijoje buvo iškeltas obalsis Lietuvos pilietinės nepriklausomybės ir nurodyta, kad kaip visą vidaus valstybės tvarką, taip ir jos santikius su kaimynais privalo galutinai nustatyti Steigiamasis Lietuvos Seimas, visuotinu, lygiu, slaptu ir betarpiu balsavimu išrinktas. Vykinti šią rezoliuciją buvo išrinkta iš tarpo konferencijos atstovų 20 Lietuvos Tarybos narių, kurie ir sudarė pirmą jos branduolį. Aiški dauguma suvadintoj konferencijoje priderėjo krikščioniams - demokratams, kurie ton Tarybon buvo išrinkę net šešius kunigus, bet dviem iš jų kun. Stankevičiui ir Urbonavičiui atsisakius, galutinai tapo išrinkti šie nariai:

1. Smetona Antanas — juristas literatas.
2. Kun. Staugaitis Justinas — dekanas, literatas.
3. Bizauskas Kazys — gimnazijos mokytojas.
4. Stulginskis Aleksandras — agronomas, publicistas.
5. Dovidaitis Pranas — juristas, publicistas, gimnazijos direktorius.
6. Vailokaitis Jonas — bankininkas.
7. Kun. Saulys Kazys — Žemaičių kapitulo kanauninkas, seminarijos profesorius.
8. Banaitis Saliamonas — ukininkas ir pramoninkas.
9. Smilgevičius Jonas — dvarininkas, agronomas.
10. Basanavičius Jonas — gydytojas, literatas, mokslininkas.
11. Malinauskis Donatas — dvarininkas, agronomas.
12. Kun. Mironas Vladas — dekanas, visuomenės veikėjas.
13. Kun. Petrulis Alfonsas — klebonas, visuomenės veikėjas.
14. Šernas Jokubas — juristas.
15. Biržiška Mikas — juristas, literatas, mokslininkas.
16. Šaulys Jurgis — filozofijos daktaras, publicistas.
17. Klimas Petras — juristas literatas.
18. Vileišis Jonas — advokatas.
19. Kairys Steponas — inžinierius.
20. Narutavičius Stasys — dvarininkas.

Lietuvos Tarybos pirmininku buvo išrinktas Ant. Smetona, vice-pirmininku kun. Justinas Staugaitis ir sekretorium Jurgis Šaulys.

Vokiečių okupacijas valdžia yra dariusi visokios įtakos. idant minėta Lietuvos Taryba pasižadėtų vardan Lietuvos sueiti į artymus ryšius ant pamato konvencijų su Vokietiją, neatsižiurint į Steigiamojo Seimo sušaukimą. Gruodžio 10-11 dieną buvo įteiktas Lietuvos Tarybos daugumos tam tikras dokumentas, o Sausio 10-12 dienose Lietuvos Taryba dauguma savo balsų (13 iš 20) norėjo šiuos pažadus paantrinti, kad ir kitoj formoj. Tuomet iš Lietuvos Tarybos išstojo keturi jos nariai: Biržiška Mik., Narutavičius Stasys. Kairys Steponas ir Vileišis Jonas, kurie vėl įstojo Tarybon Vasario 16 dieną, kuomet visos Tarybos buvo priimta šių narių Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo formula, neatsižiurint visai į vokiečių aspiracijos. Tuo laiku ir patsai Liet. Tarybos Prezidijumas tapo permainytas ir papildytas, butent Lietuvos Tarybos pirmininku liko išnaujo išrinktas Ant. Smetona, vice-pirmininkas kun. Staugaitis ir Jurgis Šaulys ir sekretorium Šernas, ir pati Lietuvos Taryba jau nutarė vadintis Lietuvos Valstybės Taryba. Šioj sąstatoje Lietuvos V. Taryba gyveno iki Liepos 15 dienos, kuomet liko pakeltas klausimas apie pakvietimą Lietuvos amžinu konstitucijinu monarchu Urachas iš Wurtembergo. Prieš tokį pakvietimą balsavo penki Lietuvos V. Tarybos nariai Petras Klimas, M. Biržiška, Step. Kairys, St. Narutavičius ir J. Vileišis, iš kurių keturių paskutinieji yra padavę bendrą pareiškimą, jog tame Tarybos žingsnyje jie mato neteisėtą uzurpavimą teisių Lietuvos Steigiamojo Seimo ir skaito tą nutarimą nesutinkančiu nė su buvusios Lietuvos Konferencijos nutarimu.

Pririnktieji Nariai.

Lietuvos Konferencijos nutarimu buvo pavesta Lietuvos Tarybos papildyti savo sąstatą iki 1-3 dalies naujais nariais ir be to liko įgaliota priimti iš kitataučių iki 6 narių. Pirmiausiai buvo žadama priimti atstovai nuo vokiečių. Tečiau šie konferencijos padavadiejimai buvo paskeliau praskleisti.

Jau Liepos 15 dieną, kuomet buvo svarstoma klausimas apie Uracho pakvietimą, tapo nutarta papildyti Lietuvos Tarybos sąstatą po du narius nuo krikščionių-demokratų nuo pažangos ir nuo Tautos Laisvės Santaros ir tuomet tapo pririnkti šie šeši nariai, kurie toko priimti Urachą.

1. Alekna Jurgis — gydytojas, dvarininkas.
2. Draugelis Alizejus — gydytojas, publicistas.
3. Yčas Martinas — juristas, advokatas.
4. Puryckis Juozas — filozofijos ir teologijos daktaras, literatas.
5. Šilingas Stasys — baronas, juristas, ekonomistas, literatas.
6. Voldemaras Augustinas — universiteto profesorius.

O lapkričio mėn. 27 dieną po vieną narį nuo tų pačių partijų:

1. Černauckis Voldemaras — inžinierius, elektrotechnikas.
2. Noreika Liudas — juristas, redaktorius.
3. Petrulis Vytautas — ekonomistas, publicistas.

Lapkričio mėnesyje liko priimta Lietuvos Valstybės Konstitucija ir liko atsižadėta nuo kvietimo Uracho. Tuomet faktinai vėl pradėjo dalyvauti Lietuvos Taryboje Jonas Vileišis ir Myk. Biržiška ir be to nuo socialistų-liaudininkų - demokratų tapo priimtas Gruodžio 5 dieną gydytojas Alseika Danielius, kursai tečiau gruodžio pabaigoje prieš užeisant ant Vilniaus bolševikams vėl išstojo iš Lietuvos Tarybos drauge ir iš Lietuvos suc. liaudininkų partijos.

Tuo tarpu lapkričio mėnesyje socialistų liaudininkų iniciatyva Lietuvos Valstybės Taryboje liko pakeltas klausimas apie sušaukimą naujos konferencijos nuo visų Lietuvos piliečių, kad išnaujo pririnkus visą Tarybos sąstata. Tokia konferencija buvo planuojama ant gruodžio 15 Vilniuje, bet ant šio sumanymo Valstybės Tarybos dauguma nesutiko, pačią konferenciją atidėjo ant 16-22 Sausio 1919 metų ir nutarė joje tik papildyti Lietuvos Valstybei sąstatą naujais nariais. Tuo laiku visa Lietuvos šiauroji dalis buvo užimta bolševikų ir konferencijon tegalėjo atvykti atstovai vos iš Lietuvos 10 apskričių. Konferencijoje dalyvavo 187 atstovai ir tuomet nuo ukininkų ir darbininkų liko parinkti šie penki atstovai:

1. Brokas Liudas — darbininkas.
2. Ivanauskis Motiejus — darbininkas.
3. Jakimaničius Jonas — ukininkas, veterinarijos gydytojas.
4. Kovaliunas Juozas — ukininkas.
5. Šatas Vincas — liaudies mokytojas.

VI. Gardino sryčių (buvusios rusų Gardino gubernijos).

Gana didi dalis atstovų toj konferencijoje balsavo prieš tokį pririnkimą ir be to J. Vileišis buvo atšauktas savo partijos iš Tarybos.

III. Lietuvos Tautų Mažumų Atstovybė.

Papildyti Lietuvos Valstybės Tarybą atstovais nuo tautų mažumų Lietuvoje buvo didžiai svarbu, idant Lietuvos Valstybės Taryba galėtų kalbėti visos Valstybės vardu. Ir balta-rusai ir žydai reikalavo šusaukti savo tautinių tarybų susirinkimą. Baltrusiams buvo leista ta vokiečių okupacijos valdžios suvadinti tokia Tarybą ir jie tam tikromis sąlygomis yra nutarę įnešti Lietuvos Valstybės Tarybon. Lapkričio 27 dieną, 1918 m. Baltrusių Taryba yra pasiuntusi šiuos šešius nuo įvairių grupių narius:

1. Luckevičius Jonas — literatas, archiologas.
2. Lastauskis Vaclavas — literatas.
3. Siemaška Dominikas— teknikas.
4. Toločko Vladislovas — kunigas.
5. Falkevičius Jonas — ukininkas.
6. Stankevičius — visuomenės veikėjas.

Bet gruodžio mėn. pabaigoje du nariai Jonas Luckevičius ir Stankevičius nuo baltrusių socialistų iš Lietuvos Valstybės Tarybos išstojo. Be to Kauno Konferencijoje Sausio 16-22 dien. buvo nutarta papildyti baltrusių grupė atstovais iš Gardyno gub. ir balandžio 4 dieną, 1919 m. Valstybės Tarybon įstojo šie tris nariai:

1. Voronko Jasep — juristas.
2. Kočinskis Jonas — pravoslavų kunigas.
3. Bielackis Kostantas — medicinos daktaras.

Žydai.

Nė žydų Bundas, nė kitos kairesniosios grupės nesutiko dalyvauti Lietuvos Valstybės Taryboje. Dalyvauja daugiausia sionistai ir šiaip bepartyviai. Žydai buvo padavę suvažiavimą savo bendromenių atstovų suvažiavimą ir daugumu yra nutarę dalyvauti Valstybės Taryboje ir pasiuntę tris narius:

1. Vygolskis Jokubas — medicinos daktaras.
2. Rachmilevičius Natanas — filozofijos daktaras, pirklys.
3. Rozenbaumas Simonas — juristas, advokatas.

Tokiu budu Lietuvos Valstybės narių išrinktų, pririnktų ir įėjusius nuo tautinių mažumų ir sryčių buvo iš viso 47 asmenys. Dėlei įvairių priežasčių iš Valstybės Tarybos išstojo Stan. Narutavičius, Step. Kairys, Jonas Vileišis, Danielius Alseika, Luckevičius Jonas ir Stankevičius, o Antanas Smetona tapo išrinktas Valstybės prezidentu ir dabar Valstybės Taryboje liko 40 narių, kurie šitaip grupuojasi frakcijomis:

Krikščionių - Demokratų Frakcija.

1. Kun. Staugaitis Justinas.
2. Čarneckis Voldemaras.
3. Bizauskis Kazys.
4. Brokas Liudas.
5. Dovidaitis Pranas.
6. Draugelis Elizejus.
7. Ivanauskas Motiejus.
8. Puryckis Juozas.
9. Stulginskis Aleksandras.
10. Saulys Kazys.
11. Vailokaitis Jonas.

Tautos Pažangos Frakcija.

1. Kun. Petrulis Alfonsas.
2. Yčas Martinas.
3. Malinauskas Donatas.
4. Kun. Mironas Vladas.
5. Noreika Liudas.
6. Šernas Jokubas.
7. Voldemaras Augustinas.
8. Basanavičius Jonas.

Žemdirbių Frakcija.

1. Banaitis Saliomonas.
2. Jakimavičius Jonas.
3. Kovaliunas Juozas.
4. Smilgavičius Jonas.

Tautos Laisės Santaros Frakcijos.

1. Alekna Jurgis.

Nepartiniai.

1. Šilingas Stasys.
2. Petrulis Vytautas.
3. Biržiška Mikas.
4. Klimas Petras.
5. Šaulys Jurgis.
6. Šatas Vincas.

Gudų Frakcija.

1. Lastauskis Vaclavas.
2. Falkevičius Jonas.
3. Siemaško Domininkas.
4. Toločko Vladislovas.
5. Korčinskis Jonas.
6. Bieleckis Konstantas.
7. Voronko Jasep.

Žydų Frakcija.

1. Vygolskis Jokubas.
2. Rachmilevičius Natanas.
3. Rozenbaumas Simonas.

Paskutiniu laiku kaip girdėti, įstojo Valstybės Tarybon ir keturi nariai iš Prusų Lietuvos.

Lietuvos Misijos Informacijų Biuras.

Pranešimas.

ŽEMĖS BANKO STOVIS.

Daugelis lietuvių indomauja ir nori pirkti žemės Lietuvoje čia budami. Kol kas tas galima padaryti tik per savo ingaliotinius Lietuvoje, nes Žemės bankas dar nėra galutinai sutvarkytas, nors jau baigiamas tvarkyti. Kaip tik Žemės Bankas bus sutvarkytas, tuomet amerikiečiai lietuviai čia budami galės įsigyti sau žemės Lietuvoje.

Dabartinis Žemės Banko piniginis stovis yra tokis:

Sulyg paskutinio visuotinio L. Ž. B. šėrininkų susirinkimo buvi paimtas "public accauntant", kad peržiurėtų Banko knygas.

"Public accounters" surado ir valdiškai paliudija banko pinigų stovį, kaip jį rado susirinkimas minėtinai:

Viso surinkta ir sudėta Guaranty Trust Co. doliariais	$60,554.50
Išmokėta prirašymo agentams ir kitų ekspensų nuo pradižos organizavimo L. Ž. Banko	$4,657.42
Kun. Petkui ekspensams palikta, išvažiuojant kun. Žiliui į Europą..	$1,000.00
Viso išeigų	5,657.42
Lieka doliariais	$54,897.10
Po generaliam mitingui įėjo viso....	1,914.36
Viso L. Ž. Banke doliarias yra	$56,811.46
Rubliais L. Ž. Banke buvo....	169,797
Vėliaus rubliais įmokėta	14,750
Viso rubliais yra	184,547
Kontraktai rubliais	65,000.

Žemės Banko Valdyba.

"SANDARA"
"THE LEAGUE"
Published Weekly at Boston, Mass. by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE OF AMERICA.
Editor
KASTANTAS NORKUS.

Subscription Rates:

In the United States	$2.00
To Canada	$2.50
Six months	$1.00
To Foreign Sountries	$2.75
Single copy	5c.

Business Manager
M. J. DAMIJONAITIS.

SANDARA
AMERIKOS LIETUVIŲ TAUTINĖS SANDAROS ORGANAS

Metams kainuoja (Amerikoje)	$2.00
" " Kanadoje	$2.50
" " (Užsieniuose)	$2.75
Pavienis numeris	5c.

Pinigus reikia siųsti Pašto Money Orderiu, kartu su užsakymu:

SANDARA
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Prisinčiami Redakcijai rankraščiai turi buti su autoriaus parašu ir adresu, mašinėle arba rašalu parašyti ant vienos popieros lapo pusės. Prisiunčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso pagal savo nuožiurą. Netinkami spaudai smulkųs raštai—korespondencijos, eilės — autoriams išanksto nereikalaujant jų grąžinimo, neikinama ir autoirams negrąžinama.

Entered as Second - Class Matter January 14, 1914, at the Post Office Boston, Massachusetts, under the Act of Morch 3, 1879.

"Generolų" ir "Kapitonų" Karjera Pasibaigė.

"Sandara" jau seniai protestavo prieš tai, kad Amerikoje tyčiojamasi iš Lietuvos armijos organizavimo idėjos, tąja idėja prisidengiant. Mes protestavome, kad p. Juododis ,t. y. Schwarchant pasivadinęs generolu, stebuklingą "Dr." Bielskį padarė kapitonu ir mėtė lietuvių pinigus, dergė Amerikos lietuvių vardą, dirbo kretinį Washingtone. Mes sakėmė, kad prie tokių aplinkybių visi Amerikos lietuviai bus sulaikyti nuo stojimo Lietuvos armijon. Kai-kam "Sandara' už tai labai nepatiko. Net dalis narių ALT. Tarybos, tos pačios kuri gelbėjo tą Washingtono kretinį krėsti, "Sandarą" garbavojo.

Pasmerkimo verti tie musų "parlamentai" - tarybos, kad mėto žmonių pinigus tokiems tikslams.

Dabar, kaip rašo Kauno "Darbas", pasirodo, kad "Juododis" stebėtinais budais su Bielskiu susiuostė, taip sakant "toks tokį pažino ir ant alaus pavadino", o Lietuvos valdžia ir prezidentas Smetona net nieko nežino apie tą laišką, kurį Bielskis su Juododžiu skelbė save į "karininkus" pakeldami.

Anglų laikraščiai praneša, kad Lietuvos valdžia paliuosavo visus amerikonus karininkus, tarnavusius Lietuvos armijoje. Gal ir tame pasitarnavo jau ne amerikoniški, bet europiški "generolo" Juododžio ir Romuvos ordeno agento Bielskio triksai.

Ačiu dievams, Lietuvos Misija su adv. J. Vileišiu pryšakyje jau apsidirbo su ta Washingtono "nerazbericha". Dabar turėtų suvaldyt Am. Lietuvių ir Am. Liet. Tautinės Tarybos sauvaliavimus.

O kas nori stot į Lietuvos karžygių eiles — lai rašo Misijon, ji, mes manome, pagelbės nuvykt Lietuvon ir ten atlikus tam tikrus formalumus, kiekvienas gali pastoti Lietuvos armijon, arba eit prie kitų Lietuvos atstatymo darbų, prie kokių kas tiktų.

"Vidurinės Sriovės" Seimo Nebus.

Šiame "Sandaros" numeryje telpa ALTS.Centro Valdybos krivulė "vidurinės sriovės" seimo reikale. Visų išsireikšta prieš tokio seimo šaukimą. Gal musų "politikieriams" ir jų suklaidintiems pasekėjams pasirodys, kad tas nutarimas negeras, gal nekurie dar smarkiau žvairuos į "Sandarą", kad ji tą kriyulę patalpino, bet rimti sandariečiai ir kiekvienas Lietuvos liaudies draugas džiaugsis tokiu ALTS. C. V. nutarimu, kad neleidžiama krėst tokių seiminių šposų politinėje dirvoje kokie tų pačių (ar jiems panašių) politikierių krečiama su ekonominiais seimais. (Žiur. koresp. iš New Yorko šiame "Sand." No.).

Idant tokių "seimų" šalininkė "V. L." vėl neišvadintų "Sandaros" redaktorių maksimalistu, paduodame ir iš dienraščio "Lietuvos" editorialo ištrauką šiame reikale. "Lietuva" rašo:

"Iš pirmo žvilgsnio gali pasirodyti, kad čionai atliekamas labai puikus ir naudingas tautinis darbas, tečiaus, pažvelgus į dalykų padėtį giliau, greit galima pastebėti, kad čia "neviskas gerai", — kad tai yra tik burelio politikierių "skymas" delei panaudojimo aplinkybių ir momento svarbos tam tikriems savo tikslams. Iš pilnai ištikimų šaltinių (Brooklyno — New Yorko) sužinojome, kad tas politikierių burelis "planuojęs" "sutverti" naują partiją (turbut "bepartyvišką partiją" — anot vieno iš tų politikierių senesnės "terminologijos") Žinoma, "sutvėrę" savotišką partiją, tie musų veikėjai - politikieriai galėtų savo tikslams panaudoti ir spaudą, — kadangi keletas jų randasi arti laikraščių; gal dar ir tuos jų tikslams atjaučiančius laikraščius priseitų remti "naujos partijos" pasekėjams.

"Tiesiog juokinga ir keista. — Nei iš šio, nei iš to — susirinkęs politikierių burelis "nutaria" šaukti "seimą" — visai nesiskaitant su laiko aplinkybėmis ir kitomis sąlygomis ir su plačiosios visuomenės nuomonėmis ir geidavimais. — Taipgi iš augščiau minėtų šaltinių sužinojome, kad Amerikos Lietuvių Tautinė Sandara yra pasiryžusi visai nedalyvauti tame "vidurinės sriovės" "seime".

"Ir ištiesų, ar gali tame "seime" dalyvauti A. L. T. Sandara, perstatanti tą "vidurinę srovę", jeigu "planuojama" apie naujos partijos "sutvėrimą"? Juk jeigu surandama, kad Sandaroje yra kokių nors nedateklių, tai juos lengvai galima pataisyti ir be seimo šaukimo, — neaikvojant delei to energijos, brangaus laiko ir pinigų visokios rųšies išlaidoms. Verčiau tie veikėjai-politikieriai sunaudotų savo energiją ir liuosą laiką Lietuvos Laisvės Bonų pardavinėjimui, o kartu parodytų pavyzdį kitiems, "kaip reikia bonus pirkti", negu daryti "nutarimus", kaip sukelti reikalingą pinigų sumą padengimui išlaidų, surištų su "planuojamu" seimu ar nauja partija. Juk mes jau tirime keletą pavyzdžių, kaip tie politikieriai, su Tautine Taryba priešakyje, be apsižiurėjimo darė stambias klaidas, kurios tai "vidurinei sriovei" apsėjo gan suriai; kaslink Tautinės Tarybos— tai yra žinoma, kad ji tuos "garsiuosiuose" posėdžiuose tik žaidžia, o ne rimtai veikia. — Pavyzdžiu gali tarnauti kadir "tvėrimas" kapitonų ir siuntimas Lietuvon, kas pareikalavo kruvos pinigų ir kas pastatė mus tiesiog juokingon padėtin delei dalinimo karinių "titulų"; panašiai buvo žaidžiama ir su Amer. Brigada."

Apžvalga.

Daro Donosus ir Skundžia Valdžiai, o Paskui Prašo Trečiųjų Teismo.

Kuomet klerikalai pasitarę areštavo "Sandaros" redaktorių K. Norkų — klerikalinė spauda džiaugėsi. Vienok progresyvė spauda į tai kitaip atsinešė ir nurodė tą faktą, kad kun. Bukaveckas papratęs trankytis po teismus ir kimba prie kiekvieno, kas prieš jį neprielankiai prasitaria.

Yra faktas, kad kun. Bukaveckas atkartotinai traukė į teismą "Sandaros" korespondentą pil. Gudžiuną, bet vis pralošė. Dabar kabinėjasi prie "Sandaros" vedėjų.

Klerikalams pikta, kad Sandara puikiai bujoja ir jos organas, laikydamasis ALTS. principų, nedaro ceremonijų su jokiom "vožnom asabom", bet aiškia nušviečia musų gyvenimo ir veikimo apsireiškimus ir be jokių kompromisų kovoja už demokratinę Lietuvos laisvę.

Skaitančiai visuomenei jau žinoma, kad "Sandaros" redaktorius areštuotas už tai, kad davė vietą korespondencijoms iš Ansonijos, kur buvo kalbėta apie visuomeniškų pinigų neišsiuntimą laiką per kun. Buk. Rašė apie tai to paties komiteto valdybos nariai, kuriame buvo minėtas kunigas.

Dabar dalykas valdžios teisme. "Sandaros" redaktoriaus advokatas užklausė valdžios, kame yra prasižengimas "Sandaros" redaktoriaus. Iki šiol dar valdžia nepaaiškino, kuris išsitarimas "Sandaroje" yra už prasižengimą laikomas.

Štai "Darbininko" No. 39 pasirodo "J. Berželio" staipsnis šiame reikale, neva "žodis p. Alksniniui", kuris šiaip skamba:

"Dvyliktame numeryje "Sandaros" tamista patalpinai straipsnį **"Sandara ir klerikalai"**. Ragini tamista prie aukų vedimui bylos,apmokėjimui morgičių ir palaikymui, bei apgynimui savo principų.

Idant tą savo trejopą tikslą pasiekti griebesi tamista visai nešvarių priemonių, kurių tokiam kaip tamista save perstatai straipsnyje inteligentui — visai nepritinka. Tamista norėdamas savo tikslą pasiekti manei kad lengviausiai tas pasiseks jeigu išniekinsi, kaip sakai, dalį lietuvių Amerike dvasiškijos.

Pirm reikėjo tamistai nors trumpai prirodyti kad ištikrųjų jusų tie principai, vardan kurių šaukiate visuomenę aukuoti yra prakilnųs, antra kad p. Norkus, "Sandaros" redaktorius yra neprasikaltęs ir trečia, kad butinai tuojaus reikalingi pinigai mokėjimui morgičių "Sandaros", nes kitoniškai, anai reiks "Requescat in pace" užgiedot.

Svarbiausis tikslas, tai ginimas p. K. Norkaus — kad nepakliutų kalėjiman. Ir man jo gaila.

Tai-gi dabar klausymas ar p. K. Norkus užgavo kun. B. ar ne?

Jeigu užgavo, tai kam čion ir vedžiotis po teismus. Ar negeriau susitaikyti? — Šmeižtą atšaukti.

Aš esu girdėjęs kad p. K. Norkui tapo atsiųstas straipsnis užgaunantis kun. B., kun. B. tapo skaudžiai užgautas ir todel redaktorius buk pagal tiesas atsako — o jeigu ant negal atsakyti, tad organas atsako. Vietoj valkiotis po teismus ar negražiaus ir naudingiau butų įsteigti teismą savą trečiųjų teismą — o po teismo apgarsinti ano nusprendimą viešai idant nukentėjusią pusę viešu paskelbimu išteisinti. Neišpuola šmeižti dvasiškią todel, kad anas manys, budamas užgautu ginasi. Kiekvienam žmogui jo geras vardas brangesnis yra nei didžiausis turtas, todel tuomi ir galima tamstą pertikrinti jog kunigai nėra storžieviai jeigu savo vardą bei šlovę gododami nori teismo keliu dasigauti prie atšipusių dirksnių tų, kurie anuos užgauna neturėdami kitokio matomai budo.

Toliau sakai tamista kad principus reikia ginti.

Kokius? — Ar Sandaros principas yra dvasiškijos šmeižimas? Jeigu taip, tai tamista visai blogoj šviesoj perstatai Sandarą ir prie blogo vedi sandariečius. Dabar jau ne tie laikai. Žmonės moka atskirti blogą nuo gero. Galėtum tamista laikinai apdumti akis vienam kitam, bet lietuviai abelnai imant tai doręs žmonės. Sąžinę tur jautrią — protą gan šviesų, blaivą — todel gi anie nesiduos save palenkti blogiems tikslams. Anie stačiai pasakys: jeigu blogai "Sandaros" red. padarė, lai blogą pataiso. Lai šmeižtą atšaukia. Kiekvienas gal noroms nenoroms paklysti — žmogus taisydamas klaidą ne tik garbės nenustoja, bet už pataisymą blogo tampa vertas da didesnės pagarbos.

Baigdamas tuos kelis žodžius aš ponui V. Alksniniui patarčiau niekados nevartoti jokių nešvarių priemonių — kad ir prakilniausio tikslo pasiekimui. **J. Berželis."**

Kadangi tas "žodis" pasirašomas pseudonimu, tat nežiurint jo "nuoširdumo", mes nieko sprendžiančio jame nematome.

"J. Berželis" sako, geriau "šmeižtą atšaukti". Taip, bet norint, kad kas atšauktų šmeižtą, pirmiaus reikia nurodyti **kame tas šmeižtas yra.** "Sandaros" redaktorius, areštavusieji sako, areštuotas už tai, kad įdėjo korespondenciją, kurioje buvo pasakyta, kad kun. Bukaveckas bažnyčioje skelbė, buk išsiuntė surinktus pinigus, o paskui pasirodo,kad dar buvo neišsiųsti. Jeigu tai buvo šmeižtas, tat tai turi žinoti areštavusieji ir kun. Bukaveckas ir privalo pranešti. Tuomet paaiškės ar buvo šmeižtas, ar ne.

"Ar negeriau susitaikyti" — klausia "J. Berželis".

Tame yra daug "nuoširdumo", bet apie tai bus galima kalbėt tik tuomet, jei kun. Bukaveckas atšauks skundą. Trečiųjų teismo teisėjai turėtų but parinkti iš lietuvių tarpo, iš žmonių, kurie žino tų aukų reikalus.

O kol kun. Bukaveckas padaryto skundo prieš "Sandaros" redaktorių valdiškame teisme nepanaikins, tol sandariečiai, visi žodžio ir spaudos laisvės šalininkai kviečiami talkon teisybės apgynimui.

Reakcionieriai papratę badyties, bet jų ragai jau apšiupėjo. Jei visi sandariečiai pasektų Waterburio, Montellos, Naugatuck - Union City, New Haveno, Ansonijos, Wilkes Barre, Edwardsville, Bostono ir kitų veiklių sandariečių pavyzdį, tuomet reakcionierių upas greit nupultų.

Bylos vedimui reikalingi pinigai. Sandariečiai, spaudos žodžio ir sąžinės laisvės šalininkai ateikite talkon.

Įdomus Skymas.

Į musų rankas pakliuvo du "Darb." numeriai: abudu bal. 1, 1920, No. 39, tos pačios laidos. Viename iš jų yra augščiau minėtas "J. Berželio" straipsnis — Žodis p. Alksniniui, — o iš kito išimta ir ta vieta kitokiais raštais užpildyta.

Ir toksai "skymas" padarytas pusiau - šventame velykiniame numeryje!

Reiškia "D-kas" tyčiojasi iš savo skaitytojų, nes vieniem duoda matyt visus raštus, o nuo kitų slepiama. O gal tyčiojamasi iš savo bendrabarbio "J. Berželio", — gal tik jam pasiuntė su "žodžiu", kad jį užganėdinti... O gal "D-kas" kun. Bukavecką laiko už mažai išmanantį žmogų, kad toki dalykai praktikuojama, nedaleidžiama visiems skaitytojams matyt straipsnių, kur kalbama apie tai, kaip "J. Berželiui" "gaila" K. Norkaus, kur kalbama apie susitaikymą...

Well, Amerika yra "free country", — prisidengiai kryžiumi ir darbininko vardu ir daryk su laikraščiu ką tik nori. Tokią teoriją praktikuoja musų klerikalai. Ir kur jų gėda?!

Gal "D-kas" teiktusi paaiškint del ko jis taip daro, nes tas bus įdomu jo skaitytojams ir pačiam kun. Bukaveckui.

Kaltina "Įsismarkavime".

"Sandara" cituodama ALT. Tarybos sekretoriaus laišką Lietuvos valdžiai, kur buvo pasakyta, kad **tik** kun. Dabužis, kun. Žilius, inž. Naruševičius, ir adv. Balutis turi teisę dalyvauti kaipo Am. liet. atstovai Steig. Lietuvos Seime pasakė, kad keturių atstovų yra permažai. Ten pat sakėme, kad turi teisę siųst savo atstovus ir dalyvaut tie, kurie parodė savo duosnumą ir pasišventimą Lietuvos reikalams.

"Naujienos" padarę tulas ištraukas iš musų straipsnio suranda "įsismarkavimą" ir tarp kit-ko rašo:

"Sandaros" redaktorius, dalindamas žmonėms "morales ir legales teises", užmiršta vieną dalyką: butent, tą, kad tarpe svarbiausiųjų piliečių pareigų yra pareiga nurodinėt valdžios ydas ir pavojus, grumojančius šalies gerovei ir laisvei.

"Šitos pareigos neatliko nei tautininkai, nei klerikalai. Kada reakcija smaugė Lietuvoje darbininkų judėjimą, tai šitos sriovės ne tiktai nepeikėjos, o net smerkė socialistus už tai, kad jie kritikavo reakcionierių darbus

"Taigi "S." redaktorius tegul perdaug nesmarkauja."

Mes juk nesakėme, kad butent "N." redaktorius visai nesirupina Lietuvos reikalais, tat kam įsivaizdint "Sandaros" nepasakytus dalykus ir prisiimti sau tą nesirupinimą.

Lietuvos valdžios ydas "Sandara" taipgi niekuomet neglostė, tat kam painiot "Sandarą" su klerikalais.

Kas-žin kaip jaustųsi "Naujienų" redaktorius, jei mes pasakytume, kad tą ir tą daro "Naujienos" ir bolševikai, arba socialistai ir bolševikai.

"Naujienų" redaktorius lygina tautininkus su klerikalais, bet pavadinusius socialistus bolševikų draugais jis vadina "lošiančiais neišmanėlių rolę." Bet jis pats labai dažnai tokią rolę moka sulošti.

Už reakcionierių darbų kritikavimą "Sandara" niekad nieko nesmerkė, o už bile ką pasivadinusį tautininku "Sandara" neatsako.

Taigi "Naujienų" redaktoriaus "įsismarkavimas"visai bereikalingai Bostonan pasiųstas.

Cenzuros Panaikinimas.

Sąryšyje su karo padėties panaikinimu, panaikinta ir cenzura. Visi politiniai laikraščių straipsniai spausdinami be jokios cenzuros. Iki bus išleistas tam tikras įstatymas, reguliuojąs karo cenzuros kompetenciją, pasilieka karo cenzurai cenzuruoti straipsnius ir žinias, liečiančius, kariuomenę.

Netrukus bus išleisti įstatymai, reguliuoją susirinkimų tvarką.

Karės Stovis Lietuvoje panaikintas kovo 1 d., 1920.

Rinkimų Teisė Kariškiams.

Iš tikrų šaltinių sužinojome, kad Vyriausybė rengia Steigiamojo Seimo rinkimų įstatymo papildymą, kuriuo kariškiai gaus aktingų rinkimo teisių.

(Kauno "Lietuva").

Neprigulmybės Vieškeliu.

Rašo L. A. Majoras **P. Žadeikis.**

1.

Tiktai tas, kas 16 vasario, 1918 metų buvo ant Gedemino kalno Vilniuje galėjo išvysti dangaus aukštybėse sužibusią naują žvaigždutę.

Lygiai tą pačią dieną žemės žemybėse įsikurė nauja Valstybė. Jos vardas— Lietuvos Respublika. Delto tai pamėgo, pamylėjo lietuviai tą žvaigždę 16 vasario, del to tai jai davė "Neprigulmybės" vardą, del to tai jai gyvybę ir turtą aukavo. Sveikina žvaigždute atgimusį kraštą, džiaugiasi Lietuvis nepaprastai viešniai.

Lietuvi! Nusikratyk vergystės dulkes! Pakelk galvą ir apsidairyk — pažinsi savo reikalus, suprasi savo pareigas ir stok nei valandėlės negaišdamas į darbą. Įsidomėk lietuvį, kad be neprigulmybės krašto yra nesuprantama laisvė, kad tik nepriklausomoj Lietuvoj busi liuosas nuo engimo burliokų, nuo pasityčiojimų paliokų, nuo išnaudojimo vokiečių.

Atsiminki ir tai brolau, kad Lietuvos neprigulmybė ne vėjo atnešta, kad tik per aukas, per kruviną prakaitą ir darbą geriausių Lietuvos sunų ir dukterų stojosi Lietuvos Respublika. Raudona gėda, juoda nelaimė mums, jei neatsilaikysim! Atlaikysim, kai nevien plieno ginklu, bet ir žagre ir kuju ir knyga kovosim. Darbe - gyvybė, vienybė - galybė. Tad organizuokimės ir dirbkim, dirbkim ir organizuokimės.

Ilgai mes braidėme po ašarų upes, ilgai musų pečius svėrė sunki vargų našta, ilgai mes klajojom po tamsybių gelmes nežinodami kurion pusėn plaukti, kur šviesos jieškoti, ilgai buvom pavergti ir išnaudojami... Tačiaus, del ašarų - akių neprarandam; sunki vargai — užgrudė mus valią; tamsybės-nesuklaidinimo; vergijoj - laisvę pamėgom. Buvome užmiršti — patįs save atradom. Atgijo Lietuvių Tauta!

Atgijo ir įstojo į platų ir tiesų neprigulmybės vieškelį ir garbingai žengia juo, žvaigždės 16 vasario vedama, į šviesią ir laimingą ateitį — demokratybės ir gerovės kelią Lietuvos liaudžiai.

Štai akyvaizdon išėjo ir susirikiavo Lietuvos dirvonų artojėliai, naujos Lietuvos statytojai: darbininkai, ukininkai, amatninkai, inteligentai. Tik viens Lietuvos bajoras, praskolintame "savo" dvare sėdėdamas, trina sau pliką pakaušį ir žlembia: "kiepskie moje sprawy, panie tego."

Per dirvas, lankas, girias, dirvonus ir pelkes eina lietuvių tautos išsiliuosavimo kelias. Jis nėra lengvas, nors platus ir tiesus: daug erškėčių išmėtita ant jo. Per dirvas keliauti smagu, per žydinčias lankas gražu.

Per tankias girias keliaut pavojinga, per dyklaukius— nejauku, per pelkes šlykštu. Giriose gal slėptis užpuolikai - svetimžemiai ir savieji pasalukai; dyklaukiuose-nekantrųs uodai, pelkėse-svaiginanti garai.

Amerikos lietuviai, lietuvaitės! Jųs matot, jus jaučiat kiek vargo, pavojaus dar yra musų broliams. Ar rankas sudėję sėdėsim? Iškiškime galvą iš partyvinio kevalo ir gyvojo Lietuvos darbo griebkimės.

Į talką, broliai, sesers, į talką!

Vienas vyras - ne talka. Telkimės į neprigulmybės šalininkų burius, rašykimės į Lietuvos Laisvės Sargus. Neškime pagelbą Tėvynei, kas doliarų, kas doliariu, kas asmenine dvąsia, kas žodžiu ar darbu.

Lietuvos žemelė yra užauginusi garbingą kovotoją už laisvę Tada Kosciušką, kuris kariavo ir už Amerikos S. V. Respublikos Nepriklausomybę. Atėjo nun laikas ir šiai galingai šaliai visų respublikų motinai tarti atsilyginimo žodelį. Neabejokime Dėdė Samas žino, kaip Tado gimtinei atsiteisti. Tik jus, amerikiečiai lietuviai ar žinote? O yra čia dalis ir jusų pridermystės. Jei nesiranda dabar jusų tarpe lygaus Kosciuškai didvyrio,tai siųskite 1,000 liuosnorių Lietuvos atstatymo darbui. Tai butų pusėtinai geras atsilyginimas šiuo momentu.

Pirmyn Lietuvos Neprigulmybės Sargai! Ilsėtis nelaikas, — reikia budėti, nes priešai nemiega. Atėjo laikas Jums pasirodyti, atėjo valanda sargybon stoti!

II.

Per 120 metų Lietuva bubo Rusų imperijos baudžiauninkė. Nors iš amžių Lietuvos kraštas lietuvių gyvenamas, tečiau tik įnamio, ar kampininko dalis tebuvo mums pripažinta. 1915 metai kaipo karo grobis,keturiems metams tenka Lietuva vokiečiams. Po to prisėjo jai patirt Lenkų šunybišką brolybę, teko pamatyti Maskvoj fabrikuotą alkano komunizmo "rojų". Šalin, šalin, visi neprašyti svečiai! Lietuviai nori buti "sau žmonėmis". Lietuva nori pati save valdytis. Ir lietuviai prakaitą braukdami stato sau naują ruimą, demokratingą Respublika. Te šaiposi sau Vokietįs, tesikolioja jam prigimtu budu Ruskis, iš pavydo tesineria iš kailio Paliokėlis. Nepaiso lietuvis. Sykį jau pradėjo darbą - užbaigs. Įtikėkim bent sykį ir patįs sau. Lietuvis tikrai nemenkesnis bent už pripustą Paliokėlį.

Nardydamas tarp galingų gyvenimo jurės bangų, plaukia Lietuvos laivelis. Ir priplaukia štai dvi uoli. Scilla ir Charibda. Prisiartinsi prie vienos — pražutis; prisiartinsi prie kito s— pražutis. Suduš laisvas laivelis. Musų Scilla — tai Urachas, Pilsutskis, Gabrys. Musų Charibda — Leninas, Trotskis, Kapsukas. Bet Lietuvos laivelis plaukia aukso viduriu. Lietuvos Kapitonas naktimis nemiega, bet iš akių neišleidžia keliavedės žvaigždės 16-tą Vasario. Tas aukso viduryje yra didysis, senai laukiamas Lietuvos Steigiamasai Seimas. Steigiamasai Seimas yra politinio visuomeninio ir ekonominio krašto stovio barometras.Jis rinktas visuotinu balsavimu, išgydys žaizdas sustiprins Lietuvą moraliai ir ekonominiai. Jis pastatys Lietuvą į normalias gyvenimo sąlygas. Steigiamasai Seimas įkurs demokratybę Lietuvoje. Valig Jurgio ir kepurė, valig didžiumos krašto gyventojų noro bus ir Valdžia pastatyta. Steigiamasai Seimas yra vienas brangiauslių vaisių kovos už politinę neprigulmybę.

Kas tai yra Neprigulmybė? Neprigulmybė nėra musų galutinis tikslas. Neprigulmybė yra musų įrankis įgyjimo laisvės ir gerovės. Neprigulmybė yra forma, bet ne turinys. Neprigulmybė yra tik indas į kurį mes pilsim brangų vyną. Neprigulmybė yra savo pastogė nuo lietaus ir sniego. Be Neprigulmybės nėra žmoniško gyvenimo išvargintai tautai. Po Neprigulmybės stogu gyvendami jau galėsime pilnai išleisti dvasinės kulturos sparnus, pakilti ekonominiai ir visai pergalėti skurdą. Lietuvių genijus jau nesvetimųjų vardą kels, bet tarnaus savo žemeliai. Delto tai ir brangi yra mums neprigulmybė, delto lietuviai krauja energiją ir turtą aukuoja. Delto tai visi mes, kaip vienas turime ją remti, turime ją ginti kada jai pavojus gręsia. Delto tai ir Amerikos lietuviai tegali prisidėti, delto tai yra tveriama Lietuvos Neprigulmybės bei Laisvės Sargų Sąjunga.

Amerikos lietuviai! Jusų čia kolonija skaitlinga, turtinga ir galinga. Jųs galite vargšę Lietuvą netik sušelpti, bet auksu apiberti. Mes tą ir Lietuvoje budami žinojome, tik neturėjome perdaug progos tam įtikėti. Amerikos lietuviai skaitosi daug išmanančiais, daug svieto mačiusiais, su kuriais malonu ir sueiti ir pasišnekėti. Lietuvos lietuviai savo atliko — prikėlė iš kapo savo Tėvynę ir ištraukė iš trigalvio smako nagų ir turi šiandien ką papasakoti ir jai norėtų, tai ir pasigirtų. Dabar jusų eilė, amerikiečiai. Ir visos Lietuvos akįs žiuri, visos ausįs klauso: Ką Amerikos lietuviai pasakys? Amerikos lietuviai turėtų padėti savo broliams kariauti už Neprigulmybę. Bet sako, ką mes galime padaryti, pertoli gyvenami... Norėtumėme, bet negalime.

(Seka ant 8 pusl.).

BALTIC STATES FINANCE CORPORATION

(INKORPORUOTA MASS. VASTIJOJE)

CAPITAL STOCK $100,000,00

ŠI KORPORACIJA LIKOSI SUTVERTA GERESNIAM APRUPINIMUI KELIAUJANČIŲ LIETUVON LIETUVIŲ REIKALŲ.

Parduodam Laivakortes, Siunčiam Pinigus į Lietuvą

ir į Visas Pasaulio Dalis

Į šią bendrovę įeina visos Bostono lietuvių agenturos, kurios pirmiaus veikė atskirai, kaip tai:

"Keleivio", F. J. Bagočiaus, J. Valukonio, K. P. Yurgeliuno, N. Gendrolio, P. Bartkevičiaus.

Apart virš minėtų agenturų į Korporaciją prisidėjo įžymiausi Bostono vertelgos:

PETRAS ČEPLIKAS, ANTANAS IVAŠKEVIČIUS, K. ŠIDLAUSKAS, Ş. VILEIŠIS. profesionalai: DR. JAKIMAVIČIUS, DR. KAPOČIUS, ADV. HOWARD, ADV. BAGOČIUS,"Sandaros redaktorius K. N. NORKUS ir kiti.

Ši Korporacija jau įsigijo savo nejudinamą turtą, visą bloką su trimis muriniais ir 6 mediniais namais, ant kerčių Church Ave., Broadway, E. St. ir Silver St., So. Boston, Mass. apie už $60.000.00 vertės.

Šėrai yra po $100.00 iki 1 Gegužės, paskui pakelsime iki $115.00 o gal ir nebeliks. Todel kas nori tapti šėrininku šios korporacijos, tuojaus atsišaukite.

Gvarantuojame, kad pinigai į Lietuvą nueis.

Parupinam pasportus ir parduodame laivakortes, padarome visokius dokumentus.

Visais reikalais kreipkitės pas:

BALTIC STATES FINANCE CORPORANION

Corner Broadway & E Street, South Boston, Mass.

Lietuvi! Tu Neši Savo ir Lietuvos Atsakomybę.

neįdėjok išdirbystę ir pramonę į rankas svetimtaučių, nes tapsi **ekonomišku vergu.**

Prisidėk prie

LIETUVIŲ MECHANIKŲ SĄRYŠIO.

yra inkorporuota New York'o Valstijoje, todel ir vienas per tavę nupirktas šėras daug žada šioje srytyje.

Norinti surengti LIETUVIŲ MECHANIKŲ SĄRYŠIUI prakalbas, arba plačiau susipažinti su L. M. S. mieriais, kreipkitės Centran adresuodami:

LITHUANIAN MECHANICS LEAGUE, INC.,

134-326 Broadway, Room 510 Brooklyn, N. Y.

IŠRADĖJAS VINCAS ŠKARNULIS

43 Wilson St., New Britain, Conn.

Pranešu, kad aplaikiau patentą ant savo išradimo "AUBOMOBILE SIGNAL", No. 1,328,404 ir DABAR išstačiau jį ant pardavimo, kurį manau parduoti labai greitai.

Mintį del sugalvojimo savo išradimo iš pradžios gavau iš knygutės "LIETUVIŠKAS IŠRADĖJAS", kurią aplaikiau nuo žinomos firmos AMERICAN EUROPEAN PATENT COMPANY.

KIEKVIENAM LIETUVIUI PATARIU TIESIOG REIKALAUTI PAS TĄ FIRMĄ TOS NAUDINGOS KNYGOS "LIETUVIŠKAS IŠRADĖJAS", kurią tai siunčia DYKAI. Išradęs savo dalyką, pasiunčiau taipgi tai firmai, del užreiškimo į Patentavimo Departmentą su tikslu aplaikimo patento. kurį tai atliko savo užduotį atsakančiai už ką ištariu širdinga ačiu. — Rašykite reikalaudami knygutės "LIETUVIŠKAS IŠRADĖJAS" pas:

AMERICAN EUROPEAN PATENT COMPANY,

256 Broadway, (S. S.) New York, N. Y.

Tautiečiai, Siųskite "SANDARĄ" į Lietuvą.

Lietuviai Amerikoje

AMSTERDAM, N. Y.
Gražus TMD. 144 kp. Sumanymas.

Kovo 28, 1920, TMD. 144 kp. savo susirinkime nutarė sušelpti Lietuvos žmones geromis knygomis - literatura, kurios jie iš mųs prašo. Šiuomi atsišaukiame, kad turintieji atliekamas, bet nesudraskytas ir gero turinio knygas paaukautų persiuntimui Lietuvos žmonių knygynuosna. Galima atnešti į A.L. Kliubą,117 E. Main St., nuo 7 iki 9 v. v. kasdien. Šio darbo tvarkymo komisijon yar išrinkti piliečiai: A. Mockus, P. Lalas, A. Lukšis.

Nutarta surengt teatrą ir už pelną pirkti L. L. Bonų. Jei bus mažiau pelno, kuopa pirks iš savo iždo.

Amsterdamiečiai, atminkite, kad musų susirinkimai buna kas paskutinį nedėldienį, kiekvieno mėnesio.

Kp. Korespondentas.

PATERSON, N. J.
Prakalbos.

Kovo 24, vietinis L. L. Paskolos Komitetas surengė prakalbas. Kalbėjo kun. J. Žilius, kun. Petraitis ir anglas mokyklos vedėjas p. Seargeant. Pirmininkavo p. Vareškevičius. Lietuvių Benas sugriežė Amerikos ir Lietuvos himnus. Aukų šauliams surinkta $41.60, o Šv. Kazimiero Drg. iš savo iždo paaukavo $37.-00.

Nors žmonių buvo labai daug, bet kalbėtojai lėtai agitavo ir L. L. Bonų labai mažai parduota. Kun. Žilius sakėsi esąs sergantis.

Gerbiami Patersono lietuviai! Gelbėkime Lietuvos Laisvę užtikrint — pirkime L. L. Bonus!

Pranas Biliunas.
Presos Kom. narys.

MONTELLO, MASS.
Lankykime Pamokas.

Lietuvių Mokslo Draugijos Mokykloje, kurią įsteigė ir užlaiko didžiumoje sandariečiai, lietuvių kalbos pamokas lanko apie 20 mokinių. Mokytojauja pil. J. Smelstorius. Pamokos buna trečiadienių ir penktadienių vakarais. Patartina visiems naudoties šia mokykla. Praleistu Amerikoje laiku ką-nors išmokime, nes Lietuvos žmonės per tą laiką daug pažengė pirmyn.

Judas.

PROVIDENCE, R. I.
Pirkime L. L. Bonus.

Nors kovo 21, čia buvo prastos prakalbos, kadangi rengėjai neužsikvietė gerų kalbėtojų, bet kotį ten baksų siuntinėtoją iš Waterburio ir kokį tai bankierių iš Bostono, kurie vieton rimtumo pasakojo tuščias frazes ir kvailystes, — bet vietos lietuviai laukia Misijos ir pasirengę pirkt L. L. Bonų.

Lietuovs Laisvės Bonus galima užsirašyti pas žemiau pasirašiusį ir pas kitus subskripcijos rinkėjus.

Jonas Dvareckas,
132 Douglas Ave.,
Providence, R. I.

WATERBURY, CONN.
Trįs Lietuvaitės ir Italijonkaitė Apsiskandalijo.

Jau bus keli mėnesiai atgal, kuomet aš "Sandaroje" parašiau, jog tarpe vietos jaunimo randasi lietuvaičių, kurios šalinasi nuo lietuvių ir trinasi pakampėmis su visokiais padaužomis. Tuomi pranešimu nekurios musų sesutės, o taipgi ir jų tėvai, labai įsižeidė, sakydami, jog "Sandara" ir jos korespondentai bereikalingai šmeižė jų dukreles. Bet dabar pasirodo, jog tai buvo **ne šmeižtas, bet persergėjimas,** nes paskutiniomis dienomis atskrydo nelabasis "garnys" ir apdovanojo tris lietuvaites ir vieną italijonkaitę, visoms palikdamas po mažą dukrelę. Apart to pasirodo, jog dvi lietuvaitės ir italijonkaitė turi ką bendro tame reikale su vienu gatviniu italijonuku, va tas ir parodo, jog "Sandaroje" buvo ne šmeižtas, bet persergėjimas.

Taipgi turiu pastebėti, jog tos visos lietuvaitės yra gerų katalikų tėvų dukrelės, kurios nepriklauso prie vietos garbingų jaunimo dailės draugijų, kaip va: "Varpas", "Aušrą" ir "Aidas", "Jaunimo Choro" ir tam p., nes tėvai neleido jų čia priklausyti, kaip lygiai neleido ir prie Sandaras, sakydami, jog nekurios tos draugijos yra bedieviškos ir jų dukerles išves iš doros kelio. Gerai! Bet pažiurėkime mes į tasias sesutes, kurios priklauso prie augščiau minėtų draugijų, ir pamatysime, ar jos yra išvestos iš doros kelio? Visai ne! Jos yra tikros lietuvaitės mylinčios savo tautą, apsišvietusios.

Taigi tėvai, kurie auklėjate savo dukreles, ir norite jas išauklėti geromis lietuvaitėmis,tai neleiskite joms trintis pakampėmis su įvairiais padaužomis, bet prirašykit prie dailės draugijų, tuokart gatviniai padaužos neturės progso ispaikint jusų dukreles, tuokart jos bus geros ir doros lietuvaitės, visų gerbiamos.

Kurie tėvai mylite apšvietą ir trokštate geresnės ateities kaip sau taip ir savo dukrelėms, privalote prirašyti prie vietinės A-LT. Sandaros 11-tos kuopos, prie kurios jau priklauso kelios prakilniausios ir veikliausios lietuvaitės, kaip va: panelės Anelė ir Marijona Šeštokiutės, D. Gvildžiutė, A. Vaičiuniutė ir kitos.

Garbė tiems tėvams, kurie tokioje prakilnioje dvąsioje išauklėja savo dukreles. Linkėtina visiems imti pavyzdį nuo apšvietą, dailę ir politinį susipratimą oranginančių žmonių, o tuomet neatsitiks tokių skandalų.

Girkalniškis.

HYDE PARK, MASS.
Mažai Lietuvių, Bet Nėra Vienybės.

Nors čia mažai lietuvių, bet ir tų pačių tarpe atsiranda "gudruolių", kurie savo pasielgimais daro gėda visiems. Tulas komunistėlis keikia "Sandarą" ir gerb. Sadauską, kuris čia palaiko tautiniai demokratinę lietuvių dvąsią. Tas komunistėlis, kol buvo jaunas, laižė Krasnicko rankoves, kad atlikus "sumleinės rokundą" prilyst prie katalikės, bet gavęs kiką ir tapęs senberniu lenda prie komuniščių ir vieton ražančių, škaplierių, kuriais buvo apsikarstęs, ir vieton brostvininkų organo jis su pasididžiavimu kalba apie naujienas išskaitytas "Kovoje". Tas tautininkų niekintojas gal nė skaityt nemoka, kad nežino, jog "Kova" jau seniai nebeišeina. Tas nenuorama vis urzia, priešinasi L. L. Bonams lyg pasamdytas.

— Pilypas.

NEW YORKO IR APIELINKĖS L. A. BENDROVĖS ŠĖRININKŲ KONFERENCIJA.

Kovo 25 d. gavau sekamo turinio anonymišką pranešimą:

"Gerbiamas Tautieti!

Gal but matei Keistučio Šliupo straipsnius "Tėvynėje", " kur buvo nurodoma netikusis Lietuvos Atstatymo Bendrovės veikimas Lietuvoje ir čia Amerikoje. Gal skaitei p. J. W. Liutkausko straipsnius "Vienybėje Lietuv.-ninkų",kur aiškiai nurodoma netikusis veikimas ir biznio vedimas L. A. Bendrovės direktorių. Gal skaitei kun. Strimo laišką "Drauge", kuris praneša, kad keliaujančiam tėvynėn lietuviui L. A. Bendrovė išmokėjo už 700 dol. tik 13.000 markių vieton 35,-000 markių, tokią transakciją atmetė Lietuvos bankai. Virš paminėti ir daug kas kita, ko šiame patkvietime nei negalima išdėstyti žemina L. A. B-vės, taigi mųs pačių vardą ir kenkia bizniui. Gal del tų pačių priežasčių Lietuvos Pramonės ir Prekybos Bankas Kaune jau neskelbia L. A. B-vės savo atstovybe Amerikoje, bet anglišką įstaigą — Irving National Bank, New Yorke. Bet pirmiau L. A. Bendrovė buvo skelbiama. Jei ir toliau taip eis, tai gali išeiti blogai. Todel šaukiama L. A. Bendrovės šėrininkų konferencija, nedėlioje, kovo 28 d., lygiai 2 val. po pietų, Lietuvių Ukėsų Kliube, 803 Drigge Ave., Brooklyn, N. Y. Šioj konferencijoj bus apkalbėta dar daug naujų dalykų ir tartasi ką daryti, kad geriau sutvarkius dalykus.

Organizatyvis Komitetas.

Ir laukiau 28 d. kovo. Nuvažiavau kviečiamon vieton. — Svetainėje jau buvo keletas įvairaus amžiaus žmonių. Tik spėjęs įeiti jau girdėjau karštus ginčus: "Ištirsim, viską ištirsim! — šaukė vienas, visai mažas žmogutis. — Juk tai negalima, — tai musų Bendrovės reikalų alinimas, tai biznio puldymas. Juk visa, kas tik rašoma — yra tikra teisybė. Negana to — ponas J. W. Liutkauskas turi tiek faktų apie Bendrovę, jos blogus darbus, kad galėtų dar šimtus straipsnių parašyti. Vis šaukė tas pats žmogelis. "Na, o ar ponas Liutkauskas bus čionai, šitoje konferencijoj?" — paklausta: "Taip", — atsakė mažasai, "bus ir daug papasakos apie Bendrovės darbus:"

Ir dar jiems sumetus po vieną kitą priešginos nuomonės žodį Bendrovės reikaluose, keletas vyrų suriko ant vieno, man nepažįstamas, kuris ėmė Bendrovės gerąją pusę, kad jisai perdaug užtaria, nesutigdami nuomonėje, nutarė laukti susirinkimo ir pamatyti, kas paaiškės, ką praneš čionai atsilankiusieji Bendrovės priešininkai.

Na,pagaliaus, susirinkimo pradžia. Jį atidarė p. Iz. Stankevičius. Savo įžangos žodyje, tarp viso to, kas pasakyta augščiau paduotame pranešime, dar šitai pareiškė: "Yra pasitarta su pp. J. W. Liutkausku, J. O. Širvydu ir kun. N. J. Petkum. Jie žadėjo buti šiame susirinkime ir mums daug ką apie Bendrovės blogus darbus paaiškinti".

Atidarius susirinkimą, išrinkta šėrų peržiurėjimo Komisija. Šėrininkų susirinko nemažas burelis ne tik iš Brooklyno, bet ir tolimesnių apygardų.

Konferencijos valdyba išrinkta — p. Iz. Stankevičius, pirm.; p. P. Vaitekunas, sekretorium.

Sutinkama, kad pirmiausiai butų skaitomi konferencijai prisiųsti laiškai, kurių buvo nemaža ir iš įvairių miestų. Čia paminėsių tų laiškų tiktai abelną turinį. Apie trečdalis tų visų laiškų buvo tos minties, kad konferencija kuosmarkiausia pasmerktų tuos,kurie drįsta Bendrovės garbingą vardą tąsyti po spaudą, tuomi ją žemindami ir kenkdami musų bujojančiam bizniui; nekurie iš tų pačių nepasigailėjo p. K. Šliupui vėjavaikio ir p. J. W. Liutkauskui Bendrovės grioviko vardo. Vienas trečdalis laiškų meldė konferenciją, kad jinai ištirtų kame čia dalykas, už ką gi taip ant Bendrovės užsipuolama. Nekurie iš tų pačių kritikavo direktorius, nurodinėjo jiems gerus budus išeiti iš tų nesmagumų. Buvo tokių, kurie ir "žodžių" pačiai bendrovei nepasigailėjo. Negaliu susilaikyti nepažymėdamas vieno laiško,tai p. A.P. iš Waterbury, Conn., kuriame vargšas Antanas, nežinia kieno mintimis gyvendamas, pataria konferencijai sugriauti L. A. Bendrovę!... Susirinkimas iš tokio žemo išsitarimo turėjo gan skaudaus juoko. Mat, prie ko dalykas nuėjo: pats žmogus prie Bendrovės priklauso ir, rodosi, net gerą pinigų sumą jon įdėjęs, nori, kad ją išardyti, podraug ir jo paties turtą pražudyti. Aš niekad ir niekam nebučiau patikėjęs, kad ponas P. galėtų žemai ir tokiame umam laike nuskristi ir taip "moderniškai" į dalykus žiurėti. — Beje, nekurie laiškai plakė ir pačią konferenciją, manydami, kad ji sušaukta Bendrovės griovimo tikslu.

Perskaičius laiškus, manyta juos atiduoti Bendrovės centran arba nors laikraščiuose paskelbti, bet prieita prie tos minties, kad pasilikti "sau", pasinaudojant jų gerąja puse.

Potam ilgą valandą be jokio įnešimo ginčytasi, kalbėta apie Bendrovės reikalus. Vienų buvo kalbama už Bendrovę, jos gerus darbus, pasidžiaugiant jos bujojimu, kiti gi buvo priešingos nuomonės: smerkė jos valdybą, kalbinėdamiesi prie mažiausių dalykėlių, kalė čielus vežimus apkaltinimų. Didžiumos buvo nurodoma į tilpusius J. W. Liutkausko "V. L." straipsnius. Reikia pastebėti, kad "V. L." antrasai redaktorius stengėsi apkaltinti Bendrovę, sakydamas, kad į tuos visus užmetimus neatsakoma, tai Bendrovė ir kalta. Čia jam labai puikiai pastebėta, kad "V. L." siųsta straipsnis is Bendrovės Centro, bet jie, redaktoriai, dar iki šiol nesurado vietos savo laikraštyje tam straipsniui patalpinti. Pasakyta jam, jog tokiu budu Bendrovei kenkiama, visuomenė laikoma nežinioje jai parodoma tik viena pusė, kuomet apie kitą nenori prasižioti. Jau trįs savaitės, kaip tas straipsnis pasiųstas, bet jis dar nepatalpintas. Aišku, kad norima Bendrovei užkenkti.

Besikalbant, pasigesta J. W. Liutkausko, J. O. Širvydo ir kun. N. J. Petkaus. Juk jie žadėjo ateiti į šitą konferenciją ir daug ką apie Bendrovės blogus darbus pasakyti. Bet jų nėra! Kur jie? Kodel jie neatėjo? Kai kurie manė, kad ir Bendrovės pirmininkas čionai turėjo atsilankyti ir paaiškinti apie dabartinius Bendrovės reikalus. Bet gi paaiškėjus, kad šitas susirinkimas nebuvo šauktas oficialiu, bet anonymui budu, be pasirašymo tam tikru B-vės narių — pirmininkui nebuvo reikalo rokuoties su tokiu susirinkimu. Jei tai butų šaukta oficialiai, neabejota, kad pirmininkas mielai butų atėjęs ir tinkamai su Bendrovės nariais pasikalbėjęs. Jis, tokiu budu, išteisintas. Gi kad neatsilankė pp. J. W. Liutkauskas, J. O. Širvydas ir kun. Petkus ir Ko., tai doma atkreipta, buk jie pabugo, kad kartais nesusidurus su kietais faktais ir save ant juoko neišstatyti, arba jie nieko apie Bendrovę neturėjo pasakyti.

Neatsilankius šiems — konferencija pasikeičia kiton formon, širdingan šėrininkų pasikalbėjiman apie Bendrovės reikalus. Užmanyta, visgi, surasti tą tamsųjį kampą, iš kurio plaukia ant Bendrovės pažeminimai, šmeižtai ir tt.

Paėmė augščiau atspaustą plakatėlį, sekė punktas po punktui.

Pirmiausia — K. Šliupo straipsniai "Tėvynėje". Gerai apkalbėjus, išsiginčinus, atsiminus to paties Šliupo paleista anouomet musų laikraštyjoje ir abelnai visuomenėje nelaimingą, nieku nepamatuotą "šnipijadą", kuri tiek daug nuostolių mums padarė, pasiremiant tuomi, kad į jo straipsnius jau atsakyta gan rimtoje formoje per tą pačią "Tėvynę" ir paskaičius paskutinius pranešimus iš Kauno Bendrovės skyriaus — kur skelbiama, kad 60% siųstų Lietuvon pirkinių parduota Lietuvos valdžiai, kuri niekad, o niekad nebutų mokėjus brangiau, jei butų galima gauti pigesnes prekes — konferencija išsinešė tą mintį, kad Šliupo straipsniai bepamatingi, kad jais tik pažeminama musų Bendrovė.

Kalbant apie p. J. W. Liutkausko straipsnius, tilpusius "V. L." daug ginčytasi. Bet kadangi patsai Liutkauskas į šitą susirinkimą neatėjo, kad savo skleidžiamas mintis patikrinti, kad pasakyti "tą daugybę, ką jis apie Bendrovę žino" ir kadangi aišku, kad jis bijosi stoti akis akin priešais teisybę — pasilikta tos nuomonės, kad jo straipsniai yra tiktai pletka, nerimtas, be pamato šmeižtas, kenkiantis musų Bendrovės reikalams. Kad rimta kritika, kaip visur, taip ir Bendrovėje yra pageidaujama — tas labai gerai, bet kad to rimtumo tuose straipsniuose nesimato, tai labai apgailėtina ir pasmerkiama tiktai patsai tų šmeižtų skelbėjas.

Ką "Drauge" apie Bendorvę rašoma, kad tulam žmogui Bendrovė Lietuvoje išmokėjo tik 13,000 vieton 35,000 markių iš vieno Bendrovės Raštinės darbininko paaiškėjo, kad tai yra grynas melas, tik pasinaudojimas proga Bendrovę apšmeižti. Dalykas buvo štai kaip: Tasai žmogus, važiuodamas Lietuvon nenorėjo su savim vežtis savo visų pinigų, kad kartais kas kelionėje neatsitiktų. Bendrovėje buvo patarta tuos pinigus savo vardu pasiųsti Kaunan, kur parvažiavęs juos galės atsiimti ir viskas bus gerai. To žmogaus noru buvo, kad pinigus nesiųsti viename siuntinyje, bet keliais. Taip ir padaryta: pirmais dviem siuntiniais pasiųsta 13.000 markių. Žmogus sulaukęs tiktai 13.000 markių, matomai pasiskundė kokiam tai kun. Strimui, kuris pasinaudodamas proga, ir apšmeižė Bendrovę, nors dar kitais dviem siuntiniais jam pasiųsta visa, kas tik priklauso, tai yra 35,000 markių. Kad pinigai priimti, Bendrovės raštinėje yra prirodymas kvitos iš Lietuvos, Bendrovės skyriaus Kaune.

Šitam paaiškėjus — konferencijos akyvaizdoje Bendrovė pasiliko visai tyra, nekalta šitame apkaltinime.

Lietuvos Pramonės ir Prekybos Bankas Bendrovės vardo neskelbia ir su ja nesusideda, todel, kad minėtasai Bankas nori daugiau pasipelnyti sėbraudamas su svetimtautišku Irving National Bank. Aiškintojas, p. Bukšnaitis, kuris dirba L. A. Bendrovės raštinėje, sakė, jog jis pats lankiąsis tame banke ir štai ką patyręs. Pasikalbėjus su minėto Banko prezidentu, paaiškėjo, kad tame banke nėra įrengta jokio lietuvių skyriaus, kur butų lietuviams patarnaujama, kad tasai bankas dar jokių ryšių su Pramonės ir Prekybos Banku nėra užvėręs ir stebisi, kaip jie gali to banko vardą skelbti... Taip pat patyrta, kad daugelis lietuvių siuntinių guli tame banke be jokios tvarkos ir niekas negali pasakyti, kada tie siuntiniai Lietuvą galės pasiekti.

Ištiesu, koks tai nemalonus apsireiškimas! Bendrovė daug kuomi jau pasitarnavo lietuviams, bet kadangi Pramonės bankas pertraukia su ja ryšius, o pradeda sebrauti su svetimtaučiais, tai jau nemalonus dalykas, tai pažeminimas pačių lietuvių vardo, tai puldymas dar nepakilusio lietuvių ekonominio judėjimo.

Tai permačiusi, konferencija rado reikalingu išnešti Pramonės Bankui papeikimo rezoliuciją. Tai ir padaryta. (Rezoliucija tilps konferencijos protokole).

Ta pati rezoliucijų komisija parengė dar vieną rezoliuciją, kurioje nupeikiama tokie kaip Liutkauskas ar jam panašųs kenkenčių Bendrovei straipsnių autoriai.

Rezoliucija skamba sekamai:

"Lietuvos Atstatymo Bendrovės akcionierių susirinkimas, buvęs kovo 28 d., 1920 m., Brooklyn,N.Y.,atsiradęs nepamatuotas laikraščiuose ir visuomėje skleidžiamus prieš L.A.Bendrovę apkaltinimus, išreiškia tų apkaltinimų autoriams papeikiama ir persergsti visuomenę tokių paskalų daugiau neklausyti."

Buvo ir daugiau išsikalbėjimų. Minėtinai, buk Bendrovė ėmusi perdaug už siunčiamus pinigus į Lietuvą. Bet kadangi Bendrovė buvo pirmutinė, kuri pradarė kelius pinigų siuntimui į Lietuvą, kadangi tais laikais Lietuvos auksinas buvo daug brangesnis, negu kad dabar — Bendrovė pateisinama. Ji žmonėms dar pasitarnavo tuomi.

Tiesotai Bendrovės vedėjams primetama už nesušaukimą Proxies ir knygų peržiurėjimų komisijų. Bet pasitikima ,kad tai neužilgo bus padaryta.

Ir taip, plačiai dalykus apkalbėję, šėrininkai, gerame upe linkui Bendrovės, išsiskirstė.

Noroms-ne-noroms man norisi štai kas pastebėti. Iš visų atžvilgių pirm šitos konferencijos jautėsi visai kitokis upas: kiekvieno manyta, jog ji Bendrovei neš blogas pasekmes, jog joje bus sukelta didelė audra... Gal tai ir butų įvykę, jei ne kotikis vėjas butų paputęs, jei iš tolimesnių apygarbų butų buvę daugiau ant Bendrovės, o ne ant pačių ardytojų papeikimų.

Nekurių yra kalbama ir manoma, kad tą konferencija šaukė J. W. Liutkauskas, tam tikslui priešakyje pasistatė nieku nekaltus, ne gudrius politikierius.

Pagaliaus, gal tai ir bereikalo žmones apkalbama. Bet kaip nebutų, vienok sutaisyta gudriai: jei upas butų buvęs kitokis, tai jie — tie tikrieji šaukėjai — atsilankę susirinkime butų šaukę, rėkę, "mokinę" bendrovę kaip daryti biznį ir tt. ir tuomi butų paskleidę nekokį upą tarpe Amerikos visuomenės apie musų garbingą organizaciją. Bet kada jie nepasirodė — tuom pačiu tarpu geros valios tėvynainiai-šėrininkai net jiems patiems papeikimą išnešė, jų pačių darbus pažemino, įprašydami visuomenę, kad tokiems straipsniams ji netikėtų, kad atsimintų, jog ne viską ir tie ponai gerai veda ir ne visuomet ir pas juos yra geri norai....

Tai puikus apsireiškimas!

Tai žingsnis pirmyn!

Aš manau, jei dar ir daugiau kur nors Bendrovės šėrininkai laikys konferenciją, tai lai jiems buna musų kalbėjimai jau gryna medžiaga, kurią kiekvienas tyrai į dalykus žiurintis šėrininkas gali pasinaudoti.

Lai pasmerkia musų prakilnaus darbos ardytojus.

Valio Lietuvos Atstatymo Bendrovės šėrininkai! Nesidoukit kokiems nors blogos valios "broliams" musų organizacijoje betvarkę daryti.

Lai tie "broliai" pirma pabando, ką reiškia tokia organizacija išauginti, o vėliaus gal ir jie žinos kaip jos brangius darbus apvertinti.

O mes ženkime prie rimto Lietugos ekonominio atstatymo darbo.

L. A. B. šėrininkas.

ORINĖ PAŠTA.

Suv. V. Senatas užgyrė įstatymą paštos reikaluose sulyg kurio laiškai Suv. Valstijose iš New Yorko į San Francisko per Chicago bus nešami orlaiviais.

Įdomus Laiškas iš Vladivostoko.

Susinešimai su Maskva.— Sibiro Lietuviai Laukia Amerikos Lietuvių Laivo. . .

"Sandaros" redakcija tik - ką gavo labai įdomų laišką nuo savo bendradarbio iš Vladivostoko, kurį čia ir paduodame.

Sibiras, vas. 27, 1920. Budamas Chinijoj ir Japonijoj susitikdavau su rusų pabėgėliais, kurie pranašaudavo, kad plėšikų-bolševikų gaujos iš jųjų viską atėmė, jųjų likusias šeimynas sušaudė, kitus kalėjiman pasodino ir tt. Vienok susipažindami save visų pirmiausia stato caro duotus titulus, iš kurių galima spręsti, kokios kilties tie pabėgėliai yra.

Atvykus Vladivostokan matyt ant augštų namų raudona vėliava plėvesuojant, kuri turi keleriopos reikšmės: Vieniems pavojus, o kitiems lygybė ir tt. Pagal uostą žmonių dirbančių nematyti, tik matyt kareiviai su visų šalių uniformomis vaikščioja lyg vos gyvi ir žiuri kada atplauks laivas jųjų parvežt į gimtinę. Tarpe tų kareivių matyt dideli, apie 6 pėdų aukščio, chiniečiai, su naštoms ant pečių laukia, kad kas juos pasamdytų išnešioti tavorus: tuojaus žmogus pamanai, kad angliški žurnalai rašo teisybę, kad Rusijoje niekas nedirba tiktai chiniečiai. Šitie žurnalų reporteriai daugiausia rašo kalbas pabėgėlių ką jie matę atplaukę Vladivostoke arba kitur. Nuėjus miestan ir už miesto galima įsivaizdinti, kad gyvenimas eina neperblogiausia: mužikai visur dirba. Užklausus miesto gyventojų kaip į juos raudonieji atsineša, atsako:

Dar permainos nebuvę, tik tiek, kad raudoniesiems užėmus miestą tai duona dikčiai atpigus, kuras (anglis) irgi atpigęs, nes dabar traukiniai ateina iš Maskvos ir iš kitų Rusijos miestų. O Rusijoje duonos yra, nes grafų ir baronų dvarai yra sovietų apdirbti."

Kolčiako valdžia buvo bjauresnė už paties caro valdžią: jinai turėjo šnipų, kurie žmones įtardavo nepasitikėjime, arba jei kurie nenoroms stodavo jo armijon, tai nakčia tokį žmogų išgabendavo iš namų ir sušaudydavo be jokio teismo arba davimo žinios jo šeimininkams.

Kaip Kolčiakas valdė Vladivostoką, lietuviai čia susiorganizavo lietuvių komitetą ir tasai komitetas išduodavo lietuviams paliudyjimus, tai Kolčiakai jų neimdavo kariuomenėn, o rusus tai visus paimdavę.

Lietuvių Pasakojimai ir Padėtis.

Čia susitikus su keliais lietuviais, daugiausia iš Kauno rėdybos ir nuo Kuršo. Jųjų gyvenimas buvęs ir yra labai vargingas. Jie manęs klausė kada Amerikos lietuviai atsiųs tą žadėtą laivą pervežt juos į Lietuvą; esą gandas eina, Amerikoje esąs tokis fondas, kuris surinko pinigų nusamdyti laivą pervežti visus Sibiro lietuvius į Lietuvą. Drabužiai jiems irgi labai reikalingi. Dartės jų visas užsitikėjimas yra ant bolševikų; jie tikisi, kad bolševikai juos sugrąžins Lietuvon. Laikraščių iš Amerikos jie negauna.

Tuom tikslu Lietuvos valdžia pasiuntė savo atstovus Rusijon.

Vladivostoke prieš raudonųjų užėmimą buvę nemažai lietuvių profesionalų, bet dartės nekurie išvažinėję, vieni į Moskvą, o kitiems valdžia davė darbus ir daugumas įstojo į raudonąją armiją.

Štai ką vienas lietuvis, paeinantis iš Joniškio, man sakė:

"Po bolševikais blogiaus negalės buti negu po Kolčiakais: jei mums patiems nebus ką valgyti, tai nors musų vaikams nereikės alkis kęsti, nes bolševikai paima visus vaikus, pavalgydina, aprėdo ir augina iki 14 metų, taipgi siunčia į mokslą."

O antras lietuvis, inteligentas, paeinantis iš Šiaulių miesto, pagal profesiją machanikas **inžinierius, iš Maskvos atsiųstas bolševikų peržiurėti geležkelio stotį Vladivostoke),** štai ką sake:

"Moters niekur nebuvę nacionalizuotos. Dvarai yra sovietų rankose ir apdirbti ir duonos yra užtektinai. Fabrikai taipgi sovietų rankose; jų prižiurėtojais yra tie patys žmonės ką buvo prieš karą; darbo valandos nuo 8 iki 6 val. dieną. Iš pradžios, kada bolševikai užėmė, tai buvo didelė suirutė, nes profesionalai ir kiti inteligentai nežinojo ką daryti, tai paprasti darbininkai daug industrijos pagadino nesuprasdami kaip mašinas valdyti. Aukštos mokyklos ir universitetai esą dykai, bet studentai turi dirbt 3 val. į dieną del užlaikymo. Profesoriai tie patys, ką ir buvo pirmiaus. Egzaminai del priėmimo į augštesnes mokyklas yra panaikinti,delto jei žmogus nesupras kas ten mokinama, jisai ilgai ten neužsiliks.

Rusų mužikai fanatiškai tiki į Leniną ir Trockį ir jei ištitartum prieš juos Maskvoje ar Petrapilyje tai gali gaut sumušt."

Vladivostoke lietuviai su lenkais turi katalikišką dievnamį, kur yra lietuvis kunigas, bet lenkai išsiuvo savo arelį ant raudonos drobės su parašų "Bože Zbaw Polska",ir kunigai pašvente ir laiko dievnamyje kaipo šventą karuną; kas-nedėldienį po pamokslų abu kunigai užduoda maldas del Lenkijos ir to lenkų arelio. **Nekurie lietuviai pradėjo atsimesti nuo tos lenkų "viaros".**

Vladivostoke randasi 2 batalijonai latvių kariuomenės, tarpe kurių esama 2 rotos lietuvių. Mieste yra latvių konsulas, kuris atstovauja taipgi ir lietuvius. Francuzai juos užlaiko ir sakoma kad Suv. Valstijos jiems suteikia ginklus.

Kiek čia lietuvių mačiau, beveik visi lyg pritaria bolševikams, bet visi išreiškia norą grįžt į Lietuvą ir matyt Lietuvą laisvą. **Jauni vyrai, kurie dabar randasi raudonojoje armijoje išreiškia norą, kad jei jie sugrįžtų — stotų į Lietuvos armiją ir kovotų už Lietuvos laisvę.** Jie iš Amerikos jokių laikraščių negauna taipgi jokių žinių neturi nė iš Lietuvos. Daugumas iš jų turi gimines Amerikoje. Ateityje surinkęs jų adresus pasiųsiu Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros organan. Dabar Vladivostoke yra typhus ir influenza, daug žmonių serga.

Jureivis.

Sandaros Knygynas.

"Sandaros knygyne dabar gaunamos šios knygos:

11. **Amerika.** Rinkinys įvairių faktų, žinotinų Amerikoje gyvenantiems ir čion atkeliaujantiems lietuviams. Surinko ir parašė V. K. Račkauskas. Pusl. 288, didelio formato knyga ..... 75c.
12. **Aisopo Pasakos.** Čia telpa 297 įvairios pasakos, šių pasakų skaitymas yra lengvas, mielas ir žingeidus netik vaikams, bet ir suaugusiems. Surinko ir lietuvių kalbon išvertė Karolis Vairas. Pusl. 346. Kaina tik $1.25
13. **Aušrinės Keliais.** Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta peskaityti kožnam mylinčiam klasiškus r a š t u s . Pusl. 79 ..... 50c.
14. **Andersono Pasakos.** Čia telpa 11 gražių pasakaičiu su paveiklėliais papuoštų. Lietuvių kalbon išguldė P. Nerys. Pusl. 82 .....25c.
15. A B C. Pradžiamokslis rašymo ir skaitymo knygelė I. Sutaisė Mokytojas Juozas Damijonaitis. Kietais audimo viršeliais ..... 30c.
16. **Aukso Veršis.** Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos mylėtojas. Pusl. 35 .....15c.
17. **A. L. T. Sandaros** Principai ir Programas. Parašė Albinas Rimka. Pusl. 32 ..... 10c.
18. **Eilės - Dainos.** Parašė Juozas Rainis. Gražios eilės del deklamavimo. Pusl. 32 .....20c.
19. **Gyvenimo Verpete.** Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pusl. 77 ..... 45c.
20. **Girnikas - Pašakarnis,** pasakojimas ir "Begėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pusl. 42 25c.
21. **Francijos Revoliucija.** Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveiklėliais. Pusl. 75 .....40c.
22. **Kaip gyvena:** Latviai, Anglai, Suomai. Parašė M. Šalčius. Pusl. 65 ..... 20c
23. **Kas iš kur pareina.** Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus d a i k t u s . Pusl. 62 ..... 20c
24. **Daktaras Kišeniuje.** Aiškus pamokinimai kaip užlaikyti sveikatą ir kaip nuo ligų apsiginti. Sutaisė M. Paltanavičia. Kietais audimo viršeliais. Pusl. 167.....75c.
25. **Ką daryti,** kad sveiki butume ir ilgai gyventume. Pusl. 32 .. 10c.
26. **Kaip Japonai gyvena dabar.** Parašė Dėdė. Pusl. 48 .....10c.
27. **Liudvikas Pasteris.** Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefesonas. Geležinkeliai. Parašė M. Šalčius. Su paveikslėliais. Pusl. 48 ..... 20c.
28. **Lietuvių - Latvių** Respublika ir Šiaurės tautų sąjunga. Rinkinys straipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholme 1918 m. Pusl. 162 Kaina $1.00
29. **Lietuvos Laisvė.** Trumpa peržvalga Lietuvių tautos politikos. Parašė daktaras Jonas Šliupas. Pusl. 47 ..... 10c.
30. **Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje.** Gražus kapitališkas veikalas, išrodantis ponų lenkų apaštalavimą Lietuvoje. Lenkų kalba parašė kun. Kaz. Prapolainis. Iš Lenkų kalbos vertė gražia lietuviška kalba Patrijotas. Pusl. 264. Kaina tiktai $1.00
31. **Lietuvių Kalbos Gramatika.** Pradinėms mokykloms vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozas Damijonaitis. Pusl. 116. Perspausdinta iš trečios laidos. Kietais viršeliais 45c.
32. **Lietuvos Gaspadinė.** Arba pamokinimas kaip valgius gaminti. Parašė Žmona. Pusl. 80 .....30c.
33. **Mulkinė ir Mulkytojai,** Dviejų veiksmų komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knyburys. Pusl. 35 ..... 10c.
34. **Jaunuomenės** švietimas kitur ir pas mus. Pusl. 28. ....10c.
35. **Naujas Budas Išmokti Rašyti.** Sutaisė P. Mikolainis. Pusl. 30..10c.
36. **Pasnikai Lietuvoje.** Parašė K. Stiklius. Kaina ..... 05c.
37. **Pasaulių Ratas.** Astronomiškas aprašymas musų saulinės sistemos. Su įvairiais paveiksleliais. Pusl. 80 ..... 25c.
38. **Pažvelgus Atgal.** Socialogiškas Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Siulelis. Rašėjas įsivaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir tt. Pusl. 356. Kaina tiktai $1.00
39. **Politiškoji Ekonomija.** Kas ji yra ir ko mokina. Sutaisė V. K. Račkauskas. Pusl. 84..... .25c.
40. **Pražuvo.** Vaizdelis iš gyvenimo.
41. **Rojus ir Pažanga.** Senovės pasakojimai apie rojaus amžius ir rojaus šalis. Vertė V. K. R. Pusl. 112 ..... 35c.
Parašė Karolis Vairas. Kaina..10c.
42. **Šienapjutė.** Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Miko Petrausko. Pusl. 24 .... 10c.
43. **Trachoma** arba sergėkitė akis. Prie šviesos ir kiti naudingi straipsniai. Pusl. 100 ..... 15c.
44. **Visas Svietas.** Žemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai, statistiškos žinios. Sutaisė P. Mikolainis. Pusl. 156 ..... 20c.
45. **Žodynėlis,** Angliškai - Lietuviškas. Sutaisė kun. P. Saurusaitis. Pusl. 199 ..... 35c.
46. **Dangaus Augštumas** ir Žmogaus Senumas. Eilės — "Anykščių šilelis" ir kitos naudingos žinios. Pusl. 149 .....20c.
47. **Žmogaus Pareigos.** Italų kalboje rašė G. Mazzini. Vertė V. K. R. Aukštas troškimas teisybės ir geismas tikrosios žmonėm laimės, kuri turėtų kilti iš pasišventimo, iš savų pareigų pildymo. Ar skaitei šią knygą? Pusl. 245. Kaina .... $1.00.

Užsakymus ir pinigus siunčiant, geriausia, siųsti per paštos Money Orderį, sekamu adresu:

"SANDARA", Book Dept.,
366 W. Broadway,
So. Boston, Mass.

"SANDARĄ" Į LIETUVĄ JAU GALIMA SIŲSTI.

Lietuvos žmonės — jusų broliai — sesers — tėvai — nori apšvietos — žinių: jiems reikia laikraščių. Jie per ilgus penkis karės metus nematė žiburio šviesos, kuris juos paliksmintų, nuramintų. Jie neturi iš ko užsirašyti sau laikraščio. Jie butinai nori skaitymo, žinių, kas sviete dedasi, dabar viskas liuosa. Užrašykite jiems "Sandarą" Pažangiosios srovės laikraštį. Kaina metams $2.75, pusei metų $1.50. Prisiųskit jų aiškų antrašą ir prenumeratą, tai viskas.

"SANDARA,"
366 W. Broadway, So. Boston, Mass.

Didžiausias Knygynas
J. B. Aglinsko, Chicago

Užlaikau Knygų Krautuvę, parduodu įvairaus turinio knygas, kaip tai belletristika, ekonomiją, sociologiją, politika, gamtos ir kiti mokslai. Hygiena, istorija, etnologija, biografija, kalbamoksliai, poezija ir teatrams knygos. Taipgi priimu paskelbimus, užrašau laikraščius ir pavieniais parduodu sekančius: "Naujienas", "Keleivį", "Kardą", "Dilgėles," "Sandarą," "Amerikos Lietuvį", "Dirvą" ir "Lietuvą." Prisiųsdami už 6 c. krasaženkliu reikalaukite katalogo.

Adresuojant:

DARBO ŽMONIŲ KNYGYNAS,
3238 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Teisingiausia ir geriausia lietuviška
APTIEKA

Sutaisau receptus su didžiausia atyda, nežiurint, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienatinė lietuviška aptieka Bostone ir Massachusetts valstijoj. Gyduolių galit gaut kokios tik pasaulyj yra vartojamos. Galit reikalaut per laiškus, o aš prisiųsiu per expresą.

K. ŠIDLAUKSAS
Aptiekorius ir Savininkas
373 Broadway, kampas E Street,
SOUTH BOSTON, MASS.
Telephone South Boston 71351 ir 71352

Dr. M. V. Casper
(KASPERAVIČIUS)
— LIETUVIS DENTISTAS —
Priėmimo valandos:
nuo 9:30 iki 12 dieną,
nuo 1 iki 5 po pietų ir
nuo 6:30 iki 9 val. vakaro.-
nedėldieniais nuo 1 iki 3 p. p
425 BROADWAY
So. Boston, Mass.
Tel. S. B. 27.

KONSERVATORIJA.

Lietuvių Muzikos Konsevatorijon gali įstot kiekvienas, kurs tik nori apsipažint su gaidomis, pasimokyt dainuot, teorijos, muzikos, smuikos, ir kitų istrumentų. Už dainavimą ar kompoziciją — 10 lekcijų — 15 dol. Už smuiką, pianą ir kitus instrumentus — 10 lekcijų — 13 dol. Lekcijos paprastai pusvalandinės; gali gaut kiekvienas vieną, dvi ar trįs lekcijas sąvaitėje, pagal sutarmės.

M. PETRAUSKAS
Direktorius
769 Broadway, S. Bostin, Mass.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas;
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P. M.
Nedeliomis iki 4 po piėtu.

Kas turi ausis teklauso skaitančių, kas turi akis pats teskaito musų karžygiškos kariuomenės leidžiamą laikraštį

"Kariškių Žodis"

"KARIŠKIŲ ŽODIS" aprašo visus Lietuvos kariuomenės žygius kovos, smarkius mušius, kad brangiai Tėvynei laisvę iškovoti, kad apginti musų brolių turtą, gyvybę nuo lenkų plėšikų, nuo vokiečių ir rusų grobonių plėšriųjų.

"KARIŠKIŲ ŽODIS" ryškiai atspindi karštą Lietuvos kariuomenės Tėvynės meilę ir jos pasiryžimą ginti Lietuvą iki paskutinio kraujo lašo ir iškovoti tokią Lietuvos valstybę, kurion galėtų sugrįžti ir sugrįžę laimę rasti visi po pasaulį išsiblaškę vargstantieji tikri Lietuvos sunųs.

"KARIŠKIŲ ŽODIS" skelbia nukautųjų (užmuštųjų), sužeistųjų, nelaisvės patekusiųjųar be žinios prapuolusiųjų bei kovose atsižymėjusiųjų ir apdovanotų kariškių vardus.

Taigi kiekvienas Amerikos lietuvis, kuris Lietuvos Tėvynės išsiilgęs, kuris nori žinoti, kaip Lietuvos kariuomenė savo kraujų musų žmonėms laimingą kelia kloja, teskaito ir teplatina

"KARIŠKIŲ ŽODĮ"

"KARIŠKIŲ ŽODIS" eina vieną kartą į sąvaitę. Kaina metams 2 doliarių, kuriuos galite pasiųsti registruotame laiške.

Adresas:

"KARIŠKIŲ ŽODŽIO" REDAKCIJA,
KAUNAS, Lithuania.

Lietuviu aptieka

Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem st., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių šaknių lietuviškų.

Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsenėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptingų ligų ir geriausius patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, sučėdysite pinigus ir sveikatą. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausiu daktarus per telefoną visai uždyka.

H. CABITT,
100 SALEM ST., BOSTON, MASS.

MAGDE. "Ak, kaip man niežti galvą! Išbandžiau visokius mazgojimus, trinkimus, muilavimus — ir viskas tas nieko nepagelbėjo nuo tu bjauriu pleiskanu... Man gėda net darosi!"
MARE. "Na, tai kam tau kęst bereikalingai! Žiurėk, kokie mano plaukai gražus, švelnus ir čysti. O tai todėl, kad aš vartoju RUFFLES!"

Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne!! Ar kvepiantis vanduo? Ne!! RUFFLES yra tai paprasčiausis plaukų ir odos sustiprintojis, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklausanti grožį. O kas gal but gražesnio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už čystą neniežinčią galvos odą?

RUFFLES

panaikina pleiskanas! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimo: dviejų ar trijų dienų bėgyje RUFFLES pradės mažinti pleiskanas, o savaitės laike jų jau nei žymės neliks! Paskui tik retkarčiais suvilgant galvą bus užtektinu, kad pleiskanos neatsinaujintų.

Nusipirkte šiąnakt RUFFLES bonkutę aptiekoje. Kaštuos tik 65c., bet jųs sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutės. Jei negausite jusų aptiekoje, tai atsiųskite mums 75c. pačto markėmis, ar money order šiokiu adresu:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

DUONA KURI ĮMAIŠYTA SU PIENU

Reikalauk savų grosernių pirkti šios duonos

T. H. BEST'S CELEBRATED MILK BREAD BEST IN THE WORLD

GROCERS BAKING COMPANY
21 Hillsboro st. Dorchester, Mass.

Tel. So. Boston 270.
DR. JOHN MacDONNELL, M. D.
Galima susikalbėti ir lietuviškai
Ofiso valandos:
Rytais iki 9 val.
Po pietų 1 iki 3
Vakarais 6 iki 9.
536 Broadway, So. Boston.

Anodija.

Viena iš reikalingiausių vaistų namuose.

Daktaras sako: "Geri ir saugus vaistai sustabdyti vidurių gėlimą. Reikia pilti ant cukraus 3-5 lašus ir imti, kol skaudėjimas-gėlimas apstos. Galima ir vaikams duoti po vieną lašą ant cukraus. Neduokite jaunesniems, kaip dviejų metų veikams."

Taigi, ir tamsta pasipirk tą naudingą vaistą.

Tikra ir stipri.

Jatul's anodija kaina $1.00. Užsakymą ir pinigus pasiųskite šitaip adresuodami:

P. A. JATUL, aptiekorius,
P. O. Box 2128, Boston, Mass.

DOVANA

Didelę, $1 vertės, artistiškų paveikslų knygą duodame dovanai kiekvienam, kuris užsiprenumeruos MEILĘ ir ŠEIMYNĄ, puikiausią Meilės, Šeimynos, Dailės, Mokslo ir Juokų Žurnalą ir prisiųs $1.25

Pinigus siųskite money orderiu arba popierinį dolerį ir 25c stampų.

MEILE ir ŠEIMYNA
2023 St. Paul Ave. Chicago, Ill.

GREITA PAGELBA

Silpnybės, paeinančios nuo persidirbimo, pailsimo, sąnariu ir raumenu sustingimo, skausmu strėnose, yra greitai prašalinamos, vartojant

PAIN-EXPELLERI
"Draugą Reikale"

Šeimynos, kurios kartą dažinojo jo veikiančią jiegą, daugiaus be jo neapsieina. Yra tik vienas Pain-Expelleris ir del jusu apsaugojimo, jis yra paženklintas musu vaizbaženkliu

ANCHOR (Įkaras)

Jeigu ant pokelio nėra vaizbaženklio ikaro, tai jis nėra tikras ir jus tokio neimkite. Visose aptiekose po 35c. ir 70c. Taipgi galima gauti pas išdirbėjus:

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

Vietos žinios.

Linksma Naujiena.

Nut. Liet. Drg. Komitetas seniai rupinasi surengt Lietuvių Dieną Bostone, parinkimui aukų gatvėse pagelbai Lietuvos labdaringų įstaigų. Išgavimui leidimo Komitetas išrinko K. Norkų, J. Valukonį, A. Ivaškevičių, M. Venį ir Jokubą Varaitį. Kovo 5 d. išrinktoji komisija gavo atsakymą iš miesto valdžios, kad lietuvių prašymas išpildytas ir sekančio **gegužės (May) mėnesio 8 dieną** Bostono lietuviai turės "Tag Day" gatvėse. Bus vėl užkviesta Lietuvos Misija.

Tai smagi žinutė. Visi lietuviai kviečiami talkon prie šio svarbaus labdaringo darbo.

SLA. Seimas Bostone.

Susiv. Liet. Amerikoje 31-mas (4-tas dvimetinis) Seimas įvyks Bostone, balandžio (June) 21-26 dd.

Bostoniečiai Važiuoja Lietuvon.

Per Baltic State Finance lietuvių korporaciją gavo pasportus išvažiavimui Lietuvon šie So. Bostono lietuviai: žinomas Real Estate agentas ir pasižymėjęs veikėjas Mikas Koranas, Franas Serevičius, Petras Markauskas, Vincas Grigaliunas, Izidorius Kudrevičius, Kleofas Vilkauskas, Simonas Ruseckas, Mykolas Petrauskas, Jonas Šukys. Aplikacijas padavę šie: Petras Alasevičius, Jonas Sudmanas, Jonas Syba ir kiti.

Pereitoje savaitėje "Sandarą" aplankė "Amerikos Lietuvio" leidėjas M. Paltanavičius iš Worcester, Mass. Gerb. Paltanavičius šią vasarą važiuos Lietuvon savo agenturos reikalais. Taipgi lankėsi ALTS.46 kp. pirm. Teofilius Valkevičius iš Harford, Conn. Sakė, kad hartfordiečia rengiasi sukrusti.

Repeticijos operetės "Daktarų Taryba" įvyks balandžio 8, 7:30 v. v., Lietuvių Muzikos Konservatorijos bute. Turintieji roles gabijiečiai ateikite, nes lošimas atsibus bal. 17, vakare, Lietuvių Svetainėje. **Garsinimų Komisija.**

So. Bostono Lietuvių Labdarystės Draugijos Fėrų Raportas.
Daugiausia Pasižymėjo Sandariečiai ir Lietuvių Moterų Apšvietos Draugija. Pelno Liko $635.92.

Fėrai prasidėjo Kovo (March 17 d. ir pasibaigė Kovo (March) 25 d. Dalyvavo įvairios So. Bostono Liet. Draugijos ir Kuopos sekančiai: ALT. Sandaros 7-ta kuopa, Lietuvių Moterų Apšvietos Drg., "Gabijos" Choros, Lietuvių Rubsiuvių Unijos 149 skyrius, SLA., Šv. Kazimiero Drg., DLK. Vytauto Drg., L. S. S. 60 kuopa, Lietuvių Laisvamanių Federacijos 30 kuopa, Lietuvos Dukterų ir Sunų Drg., Lietuvių Ukėsų Kliubas, SLRKA., Šv. Kazimiero Drg., Lietuvių Jaunuomenės Ratelis. Minėtos darugijos turėjo kiekviena savo atskirą stalą, ant kurio pardavinėjo prekes, arba, taip sakant darė pelną del Labdarystės Drg.

Šios draugijos ir ypatos aukavo pinigais ant fėrų:

Lietuvių Rubsiuvių Unija 149 skyrius $20.00; SLA. Šv. Kazimiero Drg. $20.00; D. L. K. Vytauto Drg. $10.00; Lietuvių Ukėsų Kliubas $10.00; SLRKA. Šv. Kazimiero Drg. $5.50 ir daiktų už $4.50; Lietuvių Jaunuomenės Ratelis $10.00; Lietuvė tokino išdirbėja (National Bottling Co.) $5.00; P. Kiburis $5.00; A. Ivaškevičia $15.00; Dr. P. J. Jakimavičius $10.00; Adv. Howard 10.00; V. A. Jankins $5.00; A. J. Kupstis $5.00; J. Valukonis $5.00; P. Čaplikas 2.00; A. Simokaitis 1.00.

Ypatos ir draugijos, kurios aukavo daiktų: P. Valukonis aukso vertės $15.00; J. P. Tuinila branzalietą vertės 13.00;Lietuvių Rakandų krautuvė gesinę lempą vartės 13.00; B. Connes paveikslą $3.00; Lietuvių valgomų daiktų Kooperacija paveikslą $8.00; A. Dragašienė, beskelę su kvietkom rankų darbo 5.00; Olių Mauša paveikslą; p. Račkauskienė du kvietku; apt. K. Šidlauskas galioną ice cream; S. Vileišis du svaru ham; J. Valeckas 22 baksiukų seredinkų; J. Norkunienė porą čeverykų; L. Žukienė 12 dirbtinių rožių; "Keleivio" Redakcija knygų $5.00; "Sandaros" Redakcija knygų $5.00; p. Zibikas 7 knygutes; F. Kežis 2 paveikslu; p. Brazaitis laikrodį, Kun. M. X. Mockus bibliją; P. Mankus laikrodį; F. Stropienė 23 knygas; O. Stašienė 3 knygas; p. Žvingilas 45 knygutes; V. Balsavičius 5 knygutes; A. Mockevičia knygų 1.00; J. Cigas 10 knygučių; P. Lapienė perfumo buteliuką; C. Lileikienė tavoro 1.00; J. G. Zaldokas tavoro 3.00.

Įplaukų per fėrus buvo sykiu su visais suaukautais $1063.76. Viso išlaidų 427.84. Taigi Lietuvių Labdarybstės Drg. turės pelno $635.92.

Praisus laimėjo daugiausia surinkę pinigų šios Draug.: 1-mą Liet. Mot. Apšv. Drg. padarė $200.00.

2-rą, ALT. Sandaros 7 kp. padarė $197.30.

3-čią, Lietuvių Jaunuomenės Ratelis, padarė $124.14.

Praisus aukauja: "Sandaros" redakcija knygų vertės $1.75; auksorius P. Valukonis branzalietą, vartės $15.00 ir auksorius P. Ketvirtis aukauja vieną praisą iš trijų.

Nežiurint, kad tamsus gaivalai šį darbą trugdė ir bandė užkenkti, bet mes savo tikslą atsiekėme su pagelba visų gero vėlijančių,į fėrus atsilankiusių svečių, kurie sudėjo virš minėtą sumą pinigų. Taipgi labai daug prisidėjo ir fėrų darbininkai. Jie dirbo per naktis be miego ir pavargę, padėsę iki paskutinių spėkų, išskirus kelis, kurie atėję tik pasėdėjo.

Užbaigdamas, vardan Liet. Labd. Drg. tariu visiems aukautojams ir atsilankiusiems širdingą ačiu. Fėrų vedėjas,

Petras Zukas.

Neprigulmybės Vieškeliu.

(Tąsa nuo 5 pusl.).

Kaip tai negalite?! Ar jau į Lietuvą kelią pamiršote?... Lietuvos Respublika paprašė nedovanoti, bet paskolinti. Ar i rtai negalite? Jei taip iš tikrųjų butų tad klausimas kiltu: Ką abelnai Amerikos lietuviai gali? Jei liuos norių nėra, jei nuo Paskolos šalinamasi, tad beabejonės Lietuva pasakytų: Didelė Amerikos kolonija, bet išpusta kaip Krolestwo Polskie. Tokios sarmatos ir sapne negalima prisileisti, tokios nešlovės pikčiau kaip žydui kryžiaus reikia bijotis. Atėjo nunai jusų gadynė, Amerikos broliai ir sesutės. Jųs turite netik savo, bet ir pačios Lietuvos vardą šioje šalyje augštai pastatytą. Lietuvos Neprigulmybė remiasi ant visuomenės susipratimo bei kulturos laipsnio ir ekonominio stovio. Dar su lietuvio susipratimu pusė bėdos. Sunkesnis ekonominis krašto likimas šiuo momentu. Tad į šį dalyką reikia sukoncentruoti dabar visas pajiegas. Šiandien dar bebėra gyvas pamatinis musų uždavinys: Apsaugoti tą brangią neprigulmybės taurę; rytoj rasi, jau galėsi į ją pilti brangų lietuviškos kulturos midų — demokratybės ir gerovės ir bendrai visi naudotis. Negaišinkim energijos del menkų asmeniškų, ar sriovinių nesusipratimų, juk darbo kalnai prieš mus, o brangus laikas taip greitai bėga. Atgal į Lietuvą!

P. Žadeikis,
L. A. Majoras.

31 kovo, N. Y.

"Sandaros" Redakcijoje dar galima gauti visokių Lietuvos pašto ženklų. Už 600 skatikų — $1.50.

Bostono Amerikonizacijos Komitetas plečia savo veikimą. Jis dirba del to, kad Amerika taptų geresne šalimi, o Bostonas geresniu miestu. Svarbiausi šio komiteto tikslai yra ištikimybės ir apšvietos skleidimas. Komiteto buvainė randasi: 305 City Hall Annex, Michael J. Downey — pirm., James H. Brennan — sekretorius.

Mockaus Prakalbos.

Kunigui Mockui dėlei bylos ir kitų priežasčių neišvažiavus, vietos laisvamanių kuopa rengia jam 11 dieną balandžio **prakalbas.** Prakalbos įvyks Lietuvių Salėje nuo 2 val. po pietų. Jis išvažiuoja į vakarines valstijas ir be kelių metų gali nesugrįšti. Nepamirškite atsilankyti. **Rengėjai.**

Gražus Paveikslai.

Mes turime gražių del jaunimo paveikslų, kurių dar nesat matę. Perkant paveikslus, pridedam kartu ir pamokinimą kaip padirbti pačiam teisingą mostį, del veido kad butų švelnus, čystas ir skaistus. Prisiųskite $2.00, o gausite 10 paveikslų ir receptą del mosties. Adresuokite: **P. Lebednikas, R. S. S., Rutland, Mass.**

SKAITYTOJŲ DOMAI.

"SANDAROS" ADMINISTRACIJOS PRANEŠIMAS REIKALE PRENUMERATOS.

Kadangi laikraštinė popiera dabar pakilo nuo 6 centų iki 11½ centų svaras, elektra, darbininkų algos ir kiti visi spaustuvės dalykai kyla kainoms augštyn, todel ALTS. Centro Valdyba savo posėdyje, kovo 23 d., 1920, apsvarsčius reikalą laikraščio lėšų: nutarė "Sandaros" prenumeratą pakelti nuo gegužės 1 d., 1920, sekančiai: **Suvienytose Valstijose "Sandaros" prenumerata metams bus $2.50, Canadon, Lietuvon ir į kitas šalis metams $3.00.**

Tadel su šiuomi yra pranešama gerbiamiems "Sandaros" skaitytojams, ypatingai tiems, kurių prenumerata yra jau pasibaigus arba baigiasi balandžio mėnesyje, kad teiktumės tuojaus užsimokėti ir kitiems pranešturnėt, kurie nori užsirašyti "Sandarą", kad iki pabaigos šio mėnesio yra ta pati kaina, bet nuo gegužės 1 d., bus pakelta Amerikoje $2.50, pusei metų $1.50, į kitas šalis $3.00. Užtai dabar pasiskubinkite užsirašyti sena kaina tik laike šio mėnesio.

"Sandaros" Administracija.

MEBLIUOTI KAMBARIAI.

Su visais patogumais išsinuomuojama jauniems vyrams arba vedusiems žmonėms. Kaina nuo 2 iki 4 doliarių savaitėje. Paklausti:

WADEL,
361 W. Fourth St., So. Boston, Mass.

FARMOS, FARMOS!

Pirkite farmas didžiausioj lietuvių kolonijoj. Čia jau yra apsipirkę virš 400 lietuvių sau farmas. Ar žinote del ko? Todel, kad čia yra žemė gera, molis su juodžemių, kviečių ir dobilų žemė. Niekur nėra taip daug lietuvių apgyventa, kaip Fountain, miesto apielinkėje. Aš Pardavinėju farmas po visas lietuvių apgyventas kolonijas. Turių daug farmų ant pardavimo prie Scottville, Mich. Šias farmas parduodu suvis pigiai. Reikalaukite Farmų Katalogo. Adresas:

J. A. ŽEMAITIS,
R. No. 1, Fountain, Mich.

PARSIDUODA PIGIAI Forničiai - rakandai; priežastis pardavimo tokia: Savininkė išvažiuoja į Lietuvą. Kam reikalinga, gali bile laiku ateiti pažiurėti, adresas:

KAST. ANTANAVIČIENĖ,
267 Silver St., ant 2-rų lubų, So. Boston, Mass.

FARMOS, FARMOS!

Jeigu Jus jieškote geros ukės del pirkimo. tai mes turime didžiausią pasirinkimą, geriausios žemės Michigan valstijoje, gera visokiems augalams, kaip tai: Javams,sodnams ir vaisiams. Čia žemė labai gera, bet kainos žemos. Nepraleiskite progos musų pasiulymą. Rašykite adresu:

AMERICAN FARM LAND CO.,
Scottville, Mich.

Tik-ką gavome iš Lietuvos KARIŠKIŲ KALENDORIUS 1920 metams.

Išleistas Kaunė; Krašto Apsaugos Ministerijos Literaturos dalies leidinys. **Kaina 45 centai.**

Norinti gauti šitą kalendorių "Sandaros" administracijoje, reikia pasiskubinti, nes nedaug prisiųsta.

"SANDARA",
366 Broadway, So. Boston, Mass.

GALIMA VAŽIUOTI LIETUVON IR IŠ LIETUVOS PER HAMBURGĄ

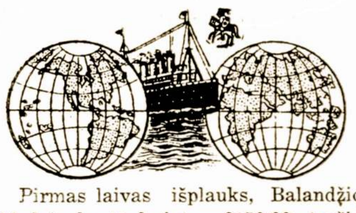

Pirmas laivas išplauks, Balandžio 10 laivakortė kajutų $150.00, trečia kliasa $100.00 ir karės taksų $5.00.

Agentura laivakorčių ir siuntimo pinigų. Jau beabejonės pinigai Lietuvoje išmokami, nes siuntėjai gauna pakvitavones.

Kursas Lietuviškų Markių 100 už $3.50, Auksinų 100 už $2.00.

Taipgi išdirbu antspaudas del Sandaros kuopų ir kitoms organizacijoms.

W. J. PETKON,
Lithuanian National Building, MONTELLO, MASS.

PRANEŠIMAS.

Meilės ir Šeimynos vienintėlio pas lietuvius Meilės, Šeimynos, mokslo, dailės ir juokų mėnesinio žurnalo,naujas numeris jau išėjo. Reikalaukite pažiurėjimui, siųsdami 10c.. Adresuokite:

MEILĖ IR ŠEIMYNA,
2023 St. Paul Ave., Chicago, Ill.

PAJIEŠKOJIMAS.

Pajieškau Kazimiero Stadalniko, iš Ginakiemio kaimo, Dusenų parapijos, Vilniaus gub., aš gavau laišką iš Lietuvos nuo Tamstos moters. Meldžiu atsišaukti arba kas apie jį žino pranešti adresu:

M. J. Dulkė,
Alm Grove Pk., Grand St.,
Maspeth, L. I., N. Y.

Siųsk "Sandarą" į Lietuvą

TUOJAU REIKALINGA

Geras Vargonininkas, Galintis vesti chorą. Užmokestis lygi $100.00 mėnesiui ir įplaukos. Su informacijoms kreipkitės:

MYKOLAS AKSTINAS,
156 Garden St., Lawrence, Mass.

DR. J. JONIKAITIS
Chirurgas ir Gydytojas
495 E. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. S. B. 1771.
Valandos:
Nuo 9 iki 11-tos iš ryto
Nuo 1 iki 3 po pietų
Nuo 7 iki 9 vakare.

Dr. Paul J. Jakmauh
(Jakimavičius)
Priėmimo valandos: nuo 2 iki 3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8 val. vakare.
509 Broadway, Kampas G St., So. Boston, Mass.
Telephone South Boston 502

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS

Žinomas senas biznierius
ANT. NAUJOKAITIS
208 West Fifth Street, South Boston, Mass.

ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

JEI JUSŲ NAMŲ STOGAS PRAKIURĘS

Tai šaukite Lietuvio stogų Taisytojo, kuris turi savo amato atsakantį patyrimą. Darbą atlieka kuogeriausiai. Jai tik jums reikia stogas pataisyti ar naujas uždėti, tai šaukitės prie:

PETRAS PLEVOKAS,
116 W.Fourth St., S. Boston,Mass.

Išegzaminuojam akis ir pritaikom akinius.

H.S. Stone O.D.
Akiu Specijalistas.
399a Broadway,
Tarpe E ir F gatviu, South Boston.

Iškilminga Diena!

Prakalbos, Teatras, Koncertas ir Balius.

Rengia Brighton'o Lietuvių Koperacija. Įvyks Panedėlyje,

Balandžio-April 19 d., 1920

LIETUVIU SALEJE,

26 Lincoln St., Brighton, Mass.

Svetainės duris atsidaris 2-ra val. Šokiai prasidės 8-ta val. vakare.

ĮŽANGA PIGI, TIK 50 CENTŲ.

GERBIAMIEJI! Nepraleiskite geros progos, visi atsilankykite 19 d. Balandžio. Dar niekad Brightone nėra regėjęs tokio vakaro, kuris dabar bus surengtas. Iš visos apielinkės yra sukviesti gabiausi aktoriai, kalbės adv. F. J. Bagočius iš Bostono. Jaunimo Teatrališkas Ratelis iš E. Cambridge, atveizdins labai juokingą vieno akto komediją "Spanstuose", taipgi vieno akto vaizdelį "Žingsnis prie Šviesos". Dainuos 4 mergaitės iš Cambridge,po vadovyste p-lės K.Morkiutės, taipgi skambins ant mandolinų ir šoks - dainuos kartu; žodžiu sakant, atsilankę busite užganėdinti. Programui užsibaigus, bus linksmus šokiai, gera orchestra po vadovyste p. Morkuno.

Širdingai visus kviečia atsilankyti, **KOMITETAS.**